

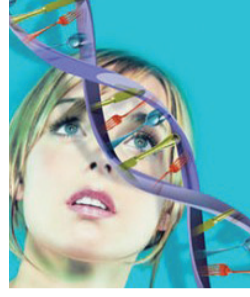

Jinê
Şoresger-I-

Kurdî rûpel 10

Akıntılar ve
Vajinanın Mantar
Hastalığı

Sağlık sayfa 17

Gerilladan Yeni
Bir Sinema
Filmi: "Beritan"

Kültür-Sanat sayfa 13

Kadınlar Barışın İnşasında Sözleşti

ADALET; GERÇEKLER SAKLANARAK MI, AÇIKLANARAK MI SAĞLANIR

Türkiyede emekten, barıştan ve adaletten yana olanlar üzerine baskılar artıyor. Bu konuda mücadele veren kadınlarımız en büyük adaletsizliğe maruz kalmakta.... sayfa 3

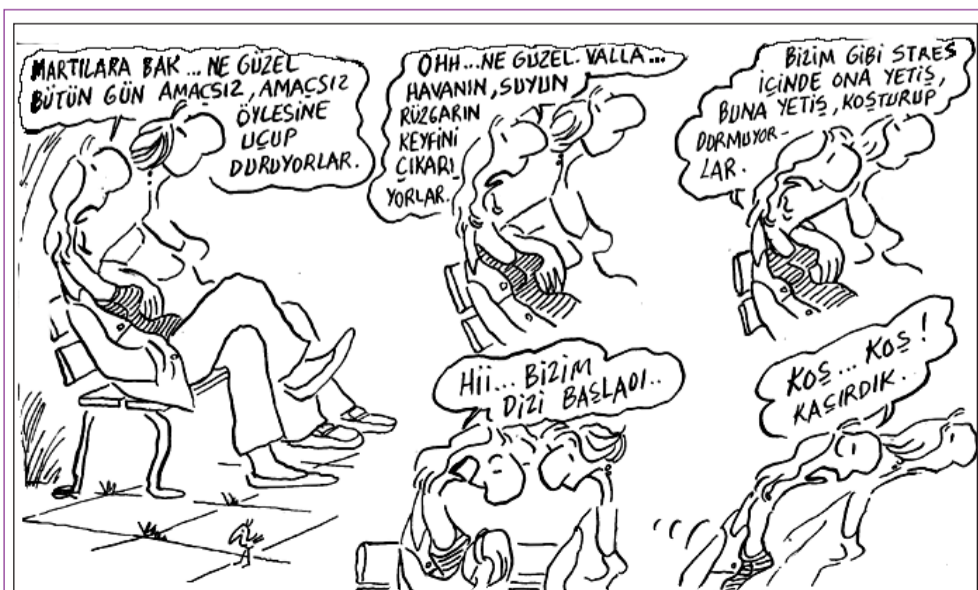
KADINLAR BARIŞIN İNŞASINI ÜSTLENDİ

"Her türlü şiddet ve savaşa karşı kadınların barış dayanışması" sloganı ekseninde bir araya gelen Kürt kadınları, barışın inşasında yeni bir sözleşme gerçekleştirdi.

sayfa 5

Yaşama yeni bir bakış, yeni bir gülüş ve aydınlanan bilincin yarattığı emeğin ürünüyle Temmuz ayında merhaba...

Hayatı anlamlı kılan bir anlamda insanın kendi yaşamında dokuduğu direniş noktasıdır. Kadın olarak direniş abidesi olan bir ayı geride bırakırken, direnişin yarattığı kazanımlarla yenden bir aradayız. Yaşamdaki tüm kazanımlarımızın yeni adı olacak Barış sözleşmesinde beraber olmaktan kivanç duyuyor ve sizleri selamlıyoruz. sayfa 3

✓ Savaşın Kadın Üzerindeki Etkileri -III- / Dosya sayfa 6

✓ Final Festivalinde Buluşalım... / Genç Kuşak sayfa 7

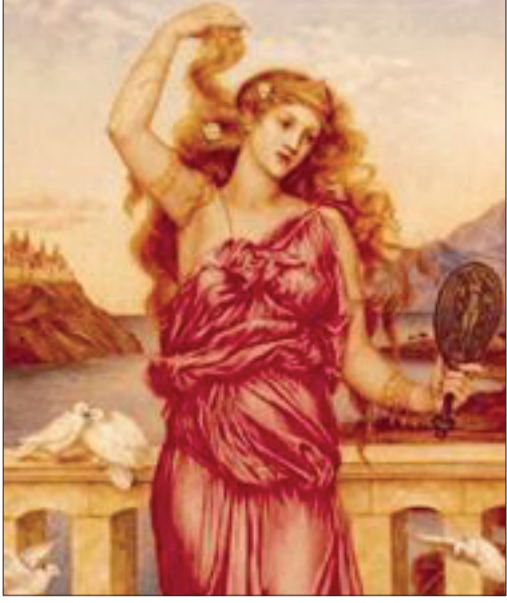
✓ Merheba Birayê Min ê Xoşewîst / Kurdî rûpel 11

✓ Wat Hebben Ze Gewild Van de ... / Dutch sayfa 12

✓ Dul Kadınların Dramı / Kültür-Sanat sayfa 14

✓ Şimdi Ekolojik Beslenme Zamanı / Ekoloji sayfa 16

✓ Mektup: Sevgili Newaya Jin / Yaşam sayfa 19

Truvalı Helen Bir Sex Objesi Değildi

Truva Savaşı'na sebep olan kadın olarak bilenen Truvalı Helene iadeyi itibar İngiliz tarihçisi Bettany Hughes tarafından verildi.

Ingiliz tarihçi Bettany Hughes, yazdığı kitapta, tarih boyunca insanlara erkeklerin seks objesi olarak sunulan Truvalı Helen'in büyük haksızlığa uğradığını savunuyor. Hughes, kafası çalışmayan bir fahişe olarak gösterilen Helen'in, aslında önemli bir tarihsel figür olmasına rağmen atlandığı görüşünde.

Tarihçi Bettany Hughes, Truva Savaşı'na sebep olan kadın olarak bilinen Truvalı Helen için bir kitap yazdı. MÖ 12. yüzyılda Isparta ve Truva arasında 10 yıl süren savaş, efsaneye göre Paris'in dünyanın en güzel kadını Helen'i kaçırmaya başlamıştı. Çünkü Helen, o sırada Isparta kralı Menelaos ile evliydi.

Aslında üzerinde durulması gereken önemli bir tarihsel figürken, haksız yere bir seks objesine indirildiği görüşünü savunan Hughes, kitabında Helen'in hiç de anlatıldığı gibi bir kadın olmadığını savunuyor. Ona göre Helen'in imajında kırılma noktası MÖ 5. yüzyıl sonrası. Tarihçi Homeros'un yazdığı İlyada ve Odyssey destanların-

da Helen'den genelde olumlu bahsedilmesine rağmen o dönemde Helen herkes tarafından tehlikeli bir kadın olarak görülmeye başlanıyor. Sonra sırasıyla herkes bunun üstüne bir şeyler ekliyor.

Tragedya yazarı Euripides, ondan "fahişe" diye bahsediyor. Ortaçağ yazarlarından Exeterli Joseph, 1184'te onun hakkında Paris'le ilişkisini konu alan pornografik bir kitap yazıyor. Shakespeare bile ondan "orospu" diye bahsediyor.

Hughes, Helen ile ilgili karşımıza çıkan en son karalama çabasının da 2004'te çevrilen Truva filmi olduğu görüşünde. Helen, orada da aptal aptal sırttan, mantıksız, boş ve karactersiz biri gibi gösteriliyordu.

'Helen halk arasında yarı-Tanrı bir figür olarak bilinirdi'

Halbuki Odyssey destanında onunla ilgili o kadar çok olumlu öykü var ki. Örneğin Helen, anlatılana göre yaralı bir Yunanlı için özel bir ilaç yapıyor. Savaşın tüm kötü anılarını unutsun diye. Hughes, gerçekten de 18 ay önce arkeologların Yunanistan civarın-

da o dönem yapıldığı düşünülen afyonlu bir ilaç bulduklarını söylüyor.

Ayrıca Hughes'a göre, MÖ 600-400 yılları arasında Helen'in halk arasında yarı-Tanrı bir figür olarak bilinmesi de bu tür doğa üstü özellikleri olduğunun başka bir kanıtı. Hughes, yine o dönem yaşayan genç kızların sürekli ona özendiklerinin, onun adına ilahiler okuduklarının, onun gibi olmak iste-

diklerinin de bilindiğini savunuyor.

Hughes, bunların hiçbirinin dikkate alınmamasından yakınıyor. "Helen'in bütün bu yönleri göz ardı edildi. İnsanlar onu tapınılan bir kült figür yerine, en fazla şirin, zararsız, kendi halinde biri gibi gördüler" diyor.

Haber Merkezi

Tanzanya dağlarında saklı cennet

Bilim insanları, Afrika'nın Tanzanya'daki Rubeho dağlarında sadece bu bölgede bulunan yeni 11 hayvan türüne rastladı.

Uluslararası bilim ekibi fotoğraf, ses dinleme ve diğer teknolojik gözlem yöntemleri kullanarak iki yıl boyunca dağlık bölgede hayvan hareketleri gözlemledi. Uzakta kumandalı fotoğraf makineleri hayvanların hareketlerini en ince detayına kadar kaydedebiliyor. Bu dijital kameralar, özellikle ormanların ücra köşelerinde yaşayan yeni hayvanların keşfinde uzmanlara büyük kolaylık sağladı.

Yeni keşfedilen hayvanlar arasında bulunan 'galago'lar sadece geceleri dışarı çıkıyor. Bir tür primat olan bu hayvanlar ağlama sesine benzeyen bir ses çıkarıyor. Bölgede yaşayan diğer yeni hayvan türleri arasında iki bukalemun türü, uzun burunlu kır faresi, kurbağa türleri ve kuşlar bulunuyor.

Ormanlar tehdit altında

Afrika'nın doğusundaki dağlarda ormanların hızla yok olması, bu bölgeyi

tehdit ediyor. Bilim insanları Tanzanya'nın dağlık bölgelerinde bulunan yeni hayvan türlerinin ormanların tüm zenginliğine karşın ciddi bir ekolojik tehlike altında olduğunu belirtiyor.

Uzmanlar Doğu Afrika'da ormanların yok olmasının aynı zamanda bu bölgedeki köylülerin de yaşamını tehdit ettiğini belirtiyor. Ormanlar yağmuru çekerek bölgedeki iki ırmağı besliyor. Bu ırmaklar ise bölge insanlarının tek su ve enerji kaynağı.

A.J.of Ecology

Kuş evriminin kayıp halkası da bulundu

Çin'in kuzeybatısında, kuşların evrimindeki eksik halkayı tamamlayacak onlarca fosil bulundu.

'Science' dergisinde yayımlanan makaleye göre bilim adamları, Çin'in kuzeybatısındaki Gansu eyaletinde, günün amfibik kuşlarına yakın 40 canlı fosillerini buldu.

Dinozorlar döneminde yaşadığı belirlenen ve 'Gansus yumenensis' olarak bilinen canlıların daha önce sadece bir ayağının bulunduğu hatırlatılırken, kalıntılarının bazısında tüylerin korunduğu belirtildi.

Bugünkü kuşlarla bağı

Araştırma ekibinin eşbaşkanı olan, Carnegie Doğa Tarihi Müzesi'nden Matt Lamanna, bu dönem

kuşlarının ortaya çıkmasını sağladığını ve ilk kuşlarla bugünkü kuşlar arasında bir bağ olduğunu kaydetti.

Lamanna, o dönemde

yaşayan kuşların dalgıç kuşları ya da ördeklere benzediğini, hatta fosillerden birinde, ayaklar arasındaki perdenin mevcut olduğunu söyledi.

Gansus'un suda yaşadığına dair işaretler de bulundu. Bu işaretler, çağın kuşlarının suda yaşayan hayvanlardan geldiğinin kanıtı olarak kabul ediliyor. Fosiller yaklaşık 110 milyon yıl öncesine ait.

CNN turk.com

newaya §in

Haziran ayının yakıcılığıyla Temmuz ayına girerken, büyük kutlamaların getirdiği yeni sözleşmelerin en güzel umudu ve barış zılgılarıyla sizleri selamlıyoruz.

Kadın açısından yaşamın değişim noktasında en fazla sorgulandığı bir ayı geride bıraktık. Bu sorgulamanın getirdiği finali emeğimizin, alinterimizin ve yaşam çöşkumuzun göstergesi olan festivallerimizle kapattık. Tabi bu festivalerin ön önemli yanı Barışın İnşasında kadınların ulaşmış olduğu sözleşme düzeyiydi. Mevcut yaşamı kabul etmeyen kadın duruşu, hertürlü baskı, şiddet ve savaş karşısında bir kez daha en onurlu mücadeleyi vermede yeniden sözleşti. Bu sözleşmenin en önemli yanında, buna farklı dil, din ve ırka mensup kadınların ortak edilmesi oldu. Gündem sayfamızda kadın festivalinde kadınların yaşamış olduğu duygu yoğunluğunu sizlerle paylaşacağız.

Hayatın en zorlu mücadelesinde ulaşmış olduğumuz sözleşmenin çöşkusu karşısında, sistemin çok fazla zorlanacağı bir gerçek. Çünkü kadın, oluk oluk kan akan yüreğinin yarısı karşısında üç maymunlara inat, güçlü bir mücadeleyi tüm kadınlarında kapsayan bir duruşla ele almak istemekte.

Bir yandan geçen ayı böyle bir çöşkuyla karşılarken, sistemin alternatif yaşamı yaratmada sesini duyurmak isteyen kadını rahat bırakmadığını da en yalın haliyle gördük. Bu sayımızda özellikle demokrasinin inşasında rol oynamak isteyen kadınlarımızın karşılaşmış olduğu zorlukları işlemek istedik. Bir yandan adaletli olduğunu savunan bir düzen, adaletin yerine gelmemesi için hertürlü baskı ve hukuksuzluğu reva görürken, bunun karşısında keskin bir mücadeleyi yaşamın her alanında yürüten kadınların hukuk adına uğradıkları hukuksuzluğu dile getirmek istiyoruz. Adalet, gerçekler saklanarak mı, açıklanarak mı sağlanır diyoruz.

Biryandan bunu işlerken, bir yandan da toplumsal olarak savaştan etkilenen kadınlarımızın hikayeleriyle sizleri buluşturmak istedik. Özellikle bu konuda dosya çalışmamızın son bölümünü yayınlarken, savaşa tanıklık etmiş ülkelerde kadınların yaşamış oldukları trajedileri anlatmaya çalıştık.

Bunun yanında Kürtçe sayfalarımızda bir kadın gerillanın İran devleti tarafından gördüğü işkenceleri anlatırken, bir yandan da devrimci kadınların direniş tarihiyle sizleri buluşturmak istedik. Sistemin karşısında yılmayan kadının mücadelesinin tarihini yaratan bu kadınlar yaşamlarıyla birer tarih yaratılar. Son Kürtçe sayfamızda da, yüreği tutsak edilmeyen tutsakların bir yoldaşa yazılan ama her kelimesinde yürek büyüklüğünü anlatan dizeleriyle sizleri buluşturuyoruz.

Kültür-sanat sayfamızda bir ilkin başlangıcı olan ve büyük kahramanlıkların tarihe mal olmasının bir adımı olan gerilla filmi Beritan'ı sizlere tanıtmaya çalıştık. Savaşın gerçek yüzünü anlatmada önemli rol oynayan bir film. Kürt tarihinde önemli bir dönemin yazılmasının rolünü oynayan Ş.Gülnaz Karataş'ın yaşamdaki çizgisiyle, yaşama dair çöşkusunu anlatan bu filmi sinemalarda kaçırmamanızı dileriz.

Röportaj sayfamızda da anadilin tüm toplumlar için vazgeçilmez olduğunu kitaplarıyla anlatan ve bu konuda kendi halkı için büyük bir mücadele veren Selma Koçiva'nın yazım aşkını işlemeye çalıştık. Bir bireyin kendi yaşamında vereceği mücadelenin ne anlama geldiğini sizlerle paylaşmaya çalıştık.

Bu ayki sayımızda farklı farklı renklerle yaşamı anlatmaya çalışırken, sizlerin yaşamının en güzel renklerle dolu geçmesini diliyor ve barış yürüyüşünde buluşalım diyoruz.

Adalet; Gerçekler Saklanarak Mı, Açıklanarak Mı Sağlanır?

Gerçeğin çırılçıplak yüzüyle bizleri buluşturanlar, özgürlüklerden, haklardan yana yazanlar, konuşanlar, kendilerini mahkeme salonlarında bulmakla kalmıyor, saldırı ve protestoların hedefi oluyorlar.

Türkiyede Yargının; emekten, barıştan, özgürlükten yana olanlar ve de kadınlar üzerindeki baskısı, ayrımcılığı artarken; başta çeteler, gizli savaş örgütleri olmak üzere kimi kesimlere dokunulmuyor. Kadına yönelik cinsel şiddet, tecavüz ve cinayetin önü alınmazken, gözaltında taciz ve tecavüze uğrayan kadınlara ücretsiz hukuksal destek veren Eren Keskin, 10 ay haptisten 6 bin YTL para cezasına mahkum edildi. Faileri açıkladığı için, elindeki somut bilgileri kamuoyu ile paylaştığı için. Bilgiler çürütülemedi, asılsızlığı kanıtlanamadı, onları açıklayan cezalandırıldı.

Yoksa gözaltında yaşadıklarımı mı öğrendin?

Özellikle Kürdistanda yıllarca süren savaşta başta Kürt kadınları olmak üzere bir çok kadın asker, polis ve korucuların taciz ve tecavüzüne maruz kaldı. Bu konu yıllarca görmezden gelindi. Başta bu konuyu ele almak zorlu bir mücadeleyi göze almak demektir. Keskin bu mücadeleyi göze almasını sağlayan olayı şöyle anlatıyor. '1995 yılının Haziran ayında bir yazım nedeni ile cezaevine girdiğimde, o güne dek bu kadar yoğun yaşandığını sorgulamadığım "cinsel işkence" gerçeğini öğrendim. Bir gün havalandırmada durmadan volta atıyordum; daha önce müvekkilim olan bir kadın mahpusta yanıma yaklaştı ve bana "Neden bana soğuk davranıyorsun; yoksa gözaltında yaşadıklarımı mı öğrendin?" diye sordu. Şaşırmıştım! Konuşmaya başladık; ağlayarak bana tecavüze uğradığımı anlattı. Daha sonra, cezaevindeki diğer mahpuslarla konuşmaya devam edince, istisnasız tüm kadınların gözaltında cinsel tacize maruz kaldıklarını, bir bölümünün de tecavüze uğradıklarını öğrendim; Ve cezaevinden çıktuktan sonra da,

dört kadın avukat ile birlikte, "Gözaltında Cinsel Taciz ve Tecavüze Karşı Hukuki Yardım Bürosu"nu kurduk.diyor.

Cinsel şiddete karşı kadınlarda hak arama bilincini geliştirmeyi amaçlayan büroya bir çok suç duyurusu yapıldı. Bu suçu işleyenlerin başında ise devletin güvenlik görevlileri gelmekte: Polis: 170, Jandarma / Asker: 48, Özel Tim: 12, Korucu: 12, İnfaz Koruma Memuru: 11 İtirafçı: 3, Gazeteci: 1

Gözaltında taciz ve tecavüze uğrayan kadınların statüsü ise şöyle: Kürt: 177, Türk: 37, Alman: 1, Roman: 4, Bulgar: 1, Romen: 1, Avusturyalı: 1

Kadını kadınlara vurma politikası Hala asılsızlığı ispatlanmayan, 2003'te Gözaltında Cinsel Taciz ve Tecavüze Karşı Hukuki Yardım Bürosu'na yapılmış başvurulardan elde edilen verileri kamuoyuyla paylaşan Eren Keskin ve ona destek verenlere karşı bir ilan yayımlandı. İşin ilginç yanı bu ilanın bazı kadın kuruluşları tarafından verilmesiydi. Bununla sistem taktik değiştirmiş ve kadını kadınlara vurma politikasını devreye koymuştu.

Istanbul Kadın Kuruluşları Birliği, Kadın Araştırmaları Derneği, Çağdaş Eğitim Vakfı, İstanbul Barosu Kadın Hakları Komisyonunun da aralarında bulunduğu 19 kadın kuruluşu, gazetelere verdiği ilanda, İHD İstanbul Şubesi eski Başkanı Eren Keskin'i askerlerin kadınlara tecavüz ettiğini açıklamakla Türk ordusuna hakaret etmek ve barış ortamını bozmakla suçladı. Ayrıca Keskin'in, Türkiye içinde ve dışında katıldığı toplantılarda PKK'nin propagandasını yaptığı belirtilerek, "Türk Silahlı Kuvvetleri'ne duyulan saygıyı azaltmak için olağanüstü çaba gösteren Eren Keskin'i şiddetle protesto ediyoruz." denildi.

Ortada bir komplo var İlanda iddia edildiği gibi Türkiye'de bir barış ortamı olmadığını söyleyen Eren Keskin ise, "Bu ilan tek bir merkezin işidir. Ben bütün kadın kuruluşlarının bir araya gelerek bu ilanı verdiğini sanmıyorum. Avrupa Birliği'ne karşı olanlar, mili-

tarizmi savunanlar, Kürt sorununu şiddetle bastırmak isteyenler bu ilanı verdiklerini düşünüyorum. Hangi barış ortamını ben bozdu? Ortada bir barış mı var?" diye konuştu.

Birgül Özbarış ise halkı askerlikten soğutuyormuş

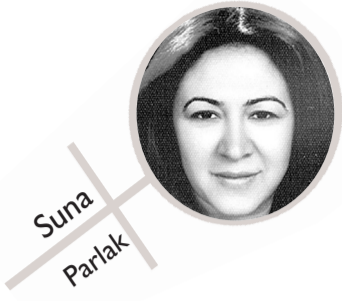
Ülkede Özgür Gündem gazetesi muhabiri Birgül Özbarış hakkında Genelkurmay Başkanlığı talimatıyla "halkı askerlikten soğutmak" suçlamasıyla açılan dava sayısı 7'ye çıkarken, Özbarış, toplam 21 yıl hapis istemiyle yargılanıyor

Militarizme karşı durmak savaşa karşı durmaktır

"Ne askerlik, ne savaş" "Savaş karşıtı buluşma" "Retçilerden AB'ne mesaj var" "Vicdani retçiler AB müzakereleri süresince zorunlu askerliğin tartışılmasını istedi" "Kardeşlerinize Silah Çekmeyin" "Savda: Askere Gitmeyin!" başlıklı röportaj, söyleşi ve haberler dava konularını oluşturuyor.

Hakkında açılan davaların Türkiye'de düşünce özgürlüğünün içinde bulunduğu acı durumu gözler önüne serdiğini söyleyen Özbarış, "Militarizme karşı durmak savaşa karşı durmaktır. Ayrıca ben bir gazeteciyim ve bu konuda hem düşüncelerimi kaleme alma hem de haber yapma özgürlüğüne sahibim. Ancak maalesef Türkiye'de yasalar asker tarafından belirlendiği için Anayasal güvenceye alınan düşünce özgürlüğü de yok sayılmaktadır. Genelkurmay Başkanlığı talimatıyla hakkımda davaların açılması da yasalardan asker tarafından belirlendiğini gözler önüne seriyor. Vicdani ret bir haktır ve Türkiye'de bütün AB ülkeleri gibi tanınmalıdır. Bu hak yok sayılarak vicdani retti gündeme getiren aydın, yazar ve gazetecilerin dava kışkırtıcılığına alınması bu ülke açısından utanç verici bir durumdur. Bir an önce bu rezalete son verilmelidir" dedi.

Kadına dair

Suna Parlak

Konferans öncesi gündemimiz fuhuş

Yaz geldi. Ortalık sıcaktan kaynıyor. Kürt ve Türk gündemi de bir o kadar hareketli. Kürdistan'da kimsenin görmek istemediği bir savaş tüm şiddetiyle sürüyor. Gerilla ve asker cenazeleri tıpkı 90'lı yıllar gibi peşisıra kaldırılıyor.

Peki biz napıyoruz? Çalışıyoruz. Kongreden kongreye gidiyor, panellerden panellere koşuyor, yazıyor, diplomasi yapıyoruz!

Uzak bir yerlerde yüzlerce insan namluları birbirlerine doğrultmuşken, o namlular neden ateşleniyor sorusunu sormadan "hadi silah bırakın" diyoruz. Bu da olur. Silahın bırakılması da istenebilir, isteyebiliriz. Ama o silahların bırakılmasını isteyenler bunun sorumluluğunu da taşımaya hazırlar mı?

Temmuz'da konferansımız var

Türkiye'de Demokratik Özgür Kadın Hareketi adıyla örgütlenen Kürt kadınları olarak Temmuz'un 7'sinde üçüncü konferansımızı yapacağız. Hareketimiz 3. yaşını bitirdi. İlk konferansımızı 2003 Eylülünde İstanbul'da yapmıştık. Konferansımızın en önemli sloganı, Kadın olmak bir kimliktir' idi. İkinci konferansımızı 2005 Temmuz'unda Batman'da yaptık. İkinci konferansımızın en temel sorunu ne trajik ki, kadın sorununu genel sorunlara kurban ettiğimiz' geçiydi. Nihayet ikinci konferans sonrası bir meclis oluşturmuş, bu meclis komisyonlarını ve koordinesini seçerek bir yıllık pratiğine başlamıştı. Şimdi artık geçmişe göre biraz daha deneyimliyiz, ama ortaklaşma konusunda ki sorunlarımızı da aşabilmiş değiliz. Hala parçalıyız. Çok yönlü olamıyoruz, hangi kurumda çalışırsak çalışalım kadının ortak kimliği refleksiyle hareket edemiyoruz. Bu bir bilinç meselesi olduğu gibi biraz da kimilerimizin işine geliyor.

Konferans öncesi gündemimiz fuhuş

İkinci konferansımızda aldığımız karar gereği konferansımızın hemen öncesinde fuhuşla ilgili özel bir toplantı yapacağız. Malum fuhuş tüm ülkelerde kadının içine düştüğü kötü yol olarak bilinir. Kadınlar namuslu ve namussuz diye ikiye ayrılır, yakın akraba, eş-dost çevresi namuslu sınıfına dahil olurken, her gün binlerce-milyonlarca erkeği tatmin eden kadınlar ise kötü kadın olarak damgalanıp ötelenirler. Tabi bir de devletlerin durumu var. Günümüzde en büyük sektörlerden biri haline gelen fuhuş üzerinden devletler milyarlarca dolar, euro, yen vb. vergi almakta, hatta Türkiye'de bir genelev patroniçesi üst üste vergi rekortmeni olarak devlet tarafından özel olarak ödüllendirilebilmekte.

Bizim de savaş ve göç sonrası bir fuhuş sorunumuz oluştu. Kimse görmek istemese de bugün kentlerde binlerce evli bekar Kürt kadını fuhuşa bulaşmış/bulaştırılmış durumda. Hani bir yandan bir erkekle bakıştı diye namus gerekçesiyle kızkardeşlerini öldürenler varken diğer yandan da, 'Kürtler namusludur, fuhuş söylemleri bize suni olarak dışardan dayatılan bir kırletme durumudur' açıklamaları ne kadar da tezat değil mi? İşte biz kadınlar artık Kürtlerin de sorunu olan fuhuşu tartışıp neler yapabileceğimizi tartışacağız.

'Göçten En Fazla Kadınlar Etkileniyor'

Maxmur İhtar Kadın Meclisi zorunlu göçün en fazla kadını vurduğunu açıkladı.

Maxmur İhtar Kadın Meclisi, zorunlu göçten en çok etkilenenlerin kadınlar olduğuna dikkat çekerek, kadınların, aile ve toplum içinde her türlü baskı ve şiddet maruz kaldığına vurgu yapıldı.

Maxmur İhtar Kadın Meclisi, Göç Haftası nedeniyle yaptığı yazılı açıklamada, yaşadıkları sorunlara dikkat çekti. 12 yıl boyunca kendi topraklarında 8 kamp yeri değiştirdiklerine vurgu yapılan açıklamada, "Bu süre içinde bir çok fiziksel ve psikolojik baskıya maruz kaldık. Bu yaşanan süreçlerde çocuk yaşta olmamız veya doğan kardeşlerimizin birçoğu fiziksel özürdür. Belki de bir nedeni annelerimizin karınlarını tek-melerken, postallı ayaklarla tekmelendiklerindedir" denildi. Açıklamada, Maxmur Mülteci Kampı olarak zorunlu göç ve sürgünden en çok etkilenen ve en ağır bedelini ödeyenin kamptaki kadınlar olduğu belirtildi. Toplumun gündeminde bulunan kadın katliamları, na-

mus, töre cinayetlerine dikkat çekilen açıklamada, kadınların aile ve toplum içinde her türlü baskı ve şiddetle her gün karşı karşıya geldiği, kadının intihara sürüklenişi ile insanın en kutsal hakkı olan yaşam hakkından mahrum edilişine toplumun alıştırılmak istendiği dile getirildi. Mülteciliğin zorlu

koşullarında yaşayan kadınlar olarak bu alıştırılmaya karşı duracaklarını belirten İhtar Kadın Meclisi, bu konuda tüm duyarlı demokratik kesimlere özellikle kadınlara yaşamın her alanında özgür bir duruşa ve mücadelede bulunması için çağrıda bulundu.

DİHA / Mardin

Türkiye'de kadın hareketi önemli adımlar attı

ODTÜ Sosyoloji Bölümü Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Yıldız Ecevit, feminizmin sadece kadını değil, toplumu değiştirilebilmek olduğunu belirterek, Türkiye'de kadın hareketinin uzun yıllar dışlanmasına rağmen önemli adımlar attığını ifade etti.

Kırkörük Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kooperatifi'nin "Türkiye'de kadın örgütlülüğü nereden-nereye?" başlığıyla düzenlediği seminere katılan ODTÜ Sosyoloji bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Yıldız Ecevit, Türkiye'de kadın hareketinin 1980'lerden günümüze seyrini konu alan bir konuşma yaptı. Feminist olmanın görebilmek, dönüştürmek ve dönüştürülebilir olduğunu belirten Ecevit, feminizmin her türlü eşitsiz duruma karşı olmak, sadece kadını değil toplumu değiştirebilmek olduğunu ifade etti.

bizi bugüne getiren kadın hareketine bakmalıyız. Çünkü feminist miras güçlü bir miras" dedi.

1980'lerden bugüne kadın hareketi içindeki ilerlemelere, tartışılan yeni fikirlere, yeni protesto biçimlerine, oluşan kadın gruplarına ve bunların örgütlenme biçimlerine değinen Ecevit, "Toplumdaki tüm ayrımcı politikalara karşı bir tavır alındı. Bu şekilde tüm toplum sorgulanmaya başlandı. Feminizmi öğrenmemiz bizi daha siyasi yaptı. Buradan kapitalizme, küreselleşmeye, militarizme karşı çıktık" diye konuştu.

Kadın örgütlerinin yüzde 45'i büyük şehirlerin dışında

Kadın örgütlenmesi içinde yer alan kadınların sayısında artış olduğunu belirten Ecevit, Türkiye'deki 313 örgütün yüzde 73'ünün 1990 sonrasında kurulduğunu, nicelik olarak çoğalmanın yanında yayılmanın olduğunu belirtti.

Kadın örgütlerinin yüzde 45'inin İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirlerin dışında bulunduğunu aktaran Ecevit, yüzde 12'sinin ise Güneydoğu'da olduğunu söyledi.

Türkiye'de kadın hareketindeki eksiklere de değinen Ecevit, kadın örgütlerinin yeterince tanınmadığını ve çok parçalı bir yapı olduğunu ifade ederek, "En önemlisi Türkiye'de siyasal, sınıfsal, kültürel, etnik ve cinsel tahammülsüzlük devam ediyor" dedi. Kadın hareketi mücadelesinde geri adım atmamanın önemine vurgu yapan Ecevit, "geniş ve güçlü kadın aktivizm alanı oluşturulmalı, diyalog, deneyim paylaşımı sağlanmalı, kadın bilinci ve duyarlılığını yaymak amaçlanmalı" diye kaydetti.

DİHA / Ankara

Kadınlar Barışın İnşasını Üstlendi

Haziran ayında Avrupanın iki ayrı merkezinde yürekler bir araya geldi. Almanya'nın Gelsenkirchen ve İngiltere'nin Londra merkezinde Kürt kadınlarının organizasyonu ile düzenlenen festivaller, güneşin yakıcılığı altında kadınları tek seste, tek yürekte buluşturdu.

Almanya'nın Gelsenkirchen kentinde Kürt Kadın Barış Bürosu (CENİ) tarafından organize edilen 3. Uluslararası Zilan Kadın Festivali'nde kadınlar savaşa ve şiddete karşı mücadele çağrısını hep birlikte yaptı. Avrupa'nın değişik ülkelerinden binlerce kadın katılımıyla gerçekleştirilen festivalin ana temasını her türlü savaşa ve şiddet karşı kadın dayanışması sloganında somutlaştı.

Aynı ay içerisinde İngiltere'nin Londra merkezinde Kadın meclisi tarafından düzenlenen Kürt Kadın Festivali birbirinden ilginç ve önemli etkinliklerle kadın eksenli yaşamın farklılığını ortaya koydu. Kadın sorununun dünyanın neresinde olursa olsun aynı olduğunu yapılan etkinliklerle göstermeye çalışan kadınlar, sorunlar karşısında pozitif enerjiyle kenetlenmenin tek çözüm yolu olduğunu göstermeye çalıştılar.

Bir kültür ve renkler mozağinin yansıması olan kadın festivalleri, birçok renkten ve düşünceden kadının buluşma merkezi oldu. Kadınların sınır tanımadığının en güzel göstergesi olan kutlamalar da öne çıkan ana tema şiddetin her türlüüne karşı ortak kadın tavrı ve kadın eksenli bir yaşam için kadın birlikteliği oldu. Yaşanan buluşmanın en önemli kararlaşma düzeyi Barışın İnşasında kadın rolünün vazgeçilmez olduğuydu. 3. Uluslararası Zilan Kadın Festivali'nin de ortak kararlaşma temelinde 1 Eylül'de Kürdistan ve Türkiye'de barışın geliştirilmesi amacıyla Ankara'ya yürüyüş için kadınlara çağrı yapıldı. Hazırlanan metinde "BM Güvenlik Konseyi'nin 1325 numaralı kararının Kürt sorununun çözümünde de uygulanmasını sağlamak istiyoruz. 1 Eylül 2006 tarihinde barış teleplerimizi Ankara'ya taşıyacağız. Biz diyaloga hazırız ve savaşın taraflarını barış masasına çağırıyoruz" denildi.

Festivallere katılan kadınlar bir yandan verilen panellerle bir tartışma düzeyi yakalarken, daha sonra devam eden kültür programında yaşadıkları çöşku düzeyini bize kendi ifadeleriyle dile getirdiler.

Kıyafet Yıldırım: İlk defadır bir kadın festivaline katılıyorum. Ger-

çekten çok heyecanlı bir festival. İleriye dönük daha güzeli yapılabilir. Kadınların yaşadıkları sorunlar bir çok boyutuyla burda dile getirildi. Avrupada yaşayan bütün kadınların bu konularda daha duyarlı olmalarını istiyorum. Başarılar.

Hevi Berwari: Başta Zilan arkadaşın şahsında bütün özgürlük savaşçıları anıyorum. Tarihte bazı gelenekler bir şeyden başlar. Zilan arkadaşın eylemini gerçekleştirdiği gün vesile yapılaraktan bu üç yıldır festival düzenleniyor. Bu da çok kutsaldır ve tarihte unutulmaz günler içinde yerini alıyor. Kadının kendi davasına, iradesine, varlığına güvenmesi için de bir adımdır. Bu gün buraya gelen kadınlar salt bir programı izlemek için gelmediler. Onlar bir problemin olduğunun farkındalar ve bu noktada çözüm arayışındalar. Biliyorlar ki sorunlarını salt kendileriyle değil, diğer halklardan kadınlarla da paylaşmalar barışçıl çözümler üretmezler. Daha önce kadın sorunu daha klasik bir şekilde dile getirilirdi, ama bu festivallerden sonra bu klasik tarz aşarak uluslararası bir

Anya Aslage: Bu festivalde bir yandan bir çok eski arkadaşı gördüğümünden dolayı çok sevinçliyim, diğer yandan da bütün kadınlar için önemli olan bir şey yapıyoruz. Sorunlarımızı tartışıp geleceğimiz üzerine konuşuyoruz. Bu gün dikkatimi çeken bir başka şey sahneye yalnız bayanların çıkması, bu da

benim için yeni bir şey ve bunun için de çok sevinçliyim.

Nefise Barlak: Festival çok güzeldi, coşkuluydu fakat halkımız bir az sorumsuzdur. Görevlerini yerine getirmiyor. Bu gün nerede bir kadın vardysa elleri kelepçede bile olsa burda olmaları gerekirdi. Bütün herkes görmeliydi ki bütün kadınlar artık uyanmış ve kendisi için artık bir şeyler yapabiliyor, ülkesi için kendisini yakabiliyor. Ben bütün kadınlar için söylemiyorum. Çok değerli kadınlarımız da var. Zilan, Raşan gibi binlercesi var ama binlerce kadın da var hala uyuyor ve kendini bu uyku-

İsmet Demirel: Kasselden katılıyorum. Bütün kadınların zilan gibi olmalarını isterim. Ayağa kalkıp kendine ve davalarına sahip çıkmasını istiyorum. Heval Zilan bizim gururumuzdur, kadınların yoldaşdır. Kürt kadınları artık baskıyı kabul etmemelidirler. Zaman çok değişti. Başkan bunca yıl içerde olmasına rağmen bile hala kadınların tarafını tutuyor onlara mesajlar yoluyor. Kadınlar da kendilerini daha çok geliştirmelidirler. Her şey mutfak veya çocuk doğurmak değildir. Kimse demesin biz Avrupa'ya geldik, Avrupa bizim kurtuluşumuzdur. Hiç bir zaman Avrupa bizim kurtuluşumuz olamaz. Kürdistan'da hala bir savaş var. Böyle bir günde herkesin Kürt davasına sahip çıkması gerekiyor.

Rodi Jeliyan

Kadına dair

Yemek alışkanlığı

Bir önceki yazımda belirttiğim gibi bir kaç yazıyı çocuklara ayırmam sanırım en çokta aneler tarafından hoşnutlukla karşılanacaktır. Bu konuyu önemli bulmamın yanısıra, çevremdeki bayanların istemlerinin bu yönlü olması da önemli.

Günümüzde artık fırsat bulup da aile olarak birlikte yemek yemek dolayısıyla da aile bireyleri arasında diyalogun tarihe karıştığı bir gerçek. Farklı saatlerde evlerimizden ayrılmış kimimiz okula, kimimiz ise işe gidiyoruz sabahları erkenden. Eve dönüşlerinde farklı saatlerde olması nedeniyle bir de buna günün yorgunluk ve stresini eklersek bir iki lokma yiyeceğin odasına çekildiği günlük yaşamımızda topluca sofrayı paylaşmak, sıcak sohbetler etmek şöyle dursun, kimsenin kimseyi görmeye tahammülü bile kalmamış sanki. Ayrıca dünyanın dört bir yanına savrulmuş bir halk olarak yemek kültürümüz ne kendine ait kalmış ne de içinde bulunduğumuz halklarınkine uyum sağlamış.

Ben yemek yeme saatlerini salt beslenme saati olarak değil aynı zamanda sohbet ederek yaşamı paylaşma, birlikte yaşama kurallarını özümseme ve en önemlisi de emeğe olan saygıyı geliştirme olarak görüyorum. Çocuklarımızı emeğe saygı duyan bireyler olarak yetiştirmek öncelikle sofraya olan saygıyla başlar. Geçmiş tarihi süreçlerde ahlaki ve dini olarak yerleştirilmeye çalışılan sofrada denilen kuralların özünde, besinlerin önümüze gelene dek insanların sarfettikleri çabalara ve emeğe, doğanın yaratıcı özünü olan saygının yattığını düşünüyorum. Her toplumun kendisine ait sofraya olan saygıdır. Bu saygının gereği olarak bir çok toplumlarda yemekte çok konuşmak doğru bulunmamakta, yemeğe başlarken dini inançlara uygun şükür duaları edilmektedir. Yemek başlarken ve yemeğin sonunda birbirini beklemek birlikte üretileni birlikte tüketmeyi esas almak, bugüne dek gelen ilk toplumsal kurallardan biridir sanırım. Günümüzde ne yazık ki bu güzelim kuralları bulabilmek çok zor. Gözlemediğim kadarıyla ve kendi çocuklarımdan da yola çıkarak şunu rahatlıkla söyleyebilirim; bırakın bu kuralları, artık oturarak yemek yemek bile tarihe karışıyor. Eline bir tabak alanın televizyon ya da bilgisayar başına geçtiği günümüzde nerde eski yer sofraları diyesim geliyor içimden. Bu konuda gene her zamanki gibi kadınlara iş düşüyor. Çocuklarımıza sofrada nasıl oturmaları gerektiğini, yemeklerini masada yemelerinin önemini ilk öğretecek olan kadınlar kuşkusuz. Aile bireylerinin en azından akşam yemeklerinde bir arada olmasını sağlamak, yemek bitimine dek birlikte oturmayı, birbirini beklemeyi, günlük yaşadıklarını birbirleriyle paylaşmalarını çocuklara öğretmek kadınlarımızın önemsemesi gereken durumlardır. Tüm bunların yanı sıra fast food türü beslenmenin özendirildiği, bitkilerin genleriyle oynanıp sağlıklı ve doğal beslenmenin raflara kalktığı, obezitenin yani şişmanlığın giderek artan bir hastalık olarak kabul edildiği bir dünyada yapmamız gereken bir diğer şey de çocuklarımıza televizyon karşısında yemek yemenin, dalıp giderek ne kadar yediğini kestirememesi sonucu sağlık sorunlarına yol açtığını kavratmaktır.

Yapmamız gereken ilk şey çocukluk yıllarımıza dönüp o sıcak ama bir o kadar sofraya saygılı, aile birlikteliğinin kıvancıyla yer sofralarına oturduğumuz günleri hatırlamaktır. İşte o zaman bugün yitirmiş olduklarımızın farkına daha iyi varabiliriz. Aile bağlarının sağlamlaşmasının ilk adımı belki de birlikte yenilen bir akşam yemeğinde atılacaktır. Geçmiş çocuklarımızla paylaşıp geleceği onlarla yaşamanız dileğiyle.

Savaşın Kadın Üzerindeki Etkileri -III-

diğini gösteren son soruşturmalara kadar savaşta tecavüz ve cinsel sömürü sistematik olarak belgelere dökülmedi, ve savaş suçu ve işkencesi olarak adlandırılmıyordu. Aynı zamanda tarih, savaşın ve işgal ordusunun kıdemli subaylarının, askerlerinin yerli kadınlara yaptığı cinsel sömürüyü tasdik ettiğini ve meşrulaştırdığını gösterir.

Ruanda'da, 1994 soykırımında en az 250.000 kadına tecavüz edildi. 1990'lar boyunca 20.000'den fazla Müslüman kadın Bosna'daki etnik temizlik kampanyasının parçası olarak

parçasıdır. Kadınlar saldırılabilecek, çalınabilecek ve leke sürülebilecek mülk olarak varsayıldıklarında, düşmanı kadınlaştırmanın ve küçük düşürmenin bir aracı haline gelir. Kadının özgürlük mücadelesinde çözüm erkek egemen sisteminin teklige dayalı hiyerarşi sistemine karşı demokratik ekolojik toplumun çoğulculuğunu topluma yerleştirmek gerekir.

Kürdistan'da Son Durum

Bir halkın inkarına dayalı olarak Kürdistan'da başlayan savaş bir çok aşamadan geçti. Ateşkesler yapıldı, barış ve çözüm önerileri dikkate alınmadı ve Kürt halkı bir biçimde sürekli savaş halinde tutulmaya devam edildi. Ulusal kimliğin inkarını yaşayan Kürt kadınları her açımdan savaşın dolaylı ve direk muhatapları oldular. Koruyucuların, askerlerin, tacize maruz kalırken, gerillaya katılan Kürt kadın savaşçıları da cinsiyetçi aşağılanmalardan kurtulmadılar.

7 yıllık bir ateşkes süreci boyunca da Kürt kadının savaş sürecinde yaşadığı zorlukları pek değiştirmede. Devlet kirli savaş yöntemlerini sürdürdü. Kürt siyasetçiler Gülbahar Gündüz ve Afife Mintaş kaçırılarak cinsel tacize uğradı. 409 asker Ş.E'ye tecavüz ettiği bu dönemde ortaya çıktı ve davası sürdü. En son Kürt özgürlük savaşçılarının meşru savunma haklarını kullana-

caklarını duyurularıyla birlikte Kürdistan'da ordu yeniden karargahlarını çoğaltırken, operasyonlara hız verdi. Yüz, yüzelli operasyon gerçekleştirdi. Yaşamını yitiren gerilla cesetlerine insanlık dışı muamelelerde bulunuldu. Siirt'te sivil Kürt gençleri katledildi. Siirt'te katledilen sivil Kürt kızlarının

cenazelerine saldırıldı. Kürt kadın gerillalarının cesetleri teşhir edildi. Tecavüz edildi, taciz edildi. 15 yıldır devam eden savaşta dünya kamuoyu Kürtlerin yaşadığı bu trajediye tanıklık etti.

Yaşananların durdurulması için Kürt kadınları onurlu bir mücadeleyi sürdürmekte. Barış ve çözümün hakim olduğu bir bölge ve coğrafya yaratmak için diyalog geliştirmeye ve çözüm platformları yaratmaya çalışmaktalar. Savaş en fazla kadını vuruyor. Kürdistan ve dünyadan verdiğimiz örnekler de bu tespiti doğruluyor. O halde emperyalizme, militarizm, inkar ve imhaya dayanan kirli savaşa karşı mücadele birbirinden ayrılmaz parçalarıdır. Militarizme, kirli savaş yöntemlerine karşı, Kürt sorununun siyasal ve demokratik çözümü için istikrarlı bir mücadele sürdürmek gerekiyor.

Sonuç olarak

Cinsiyetçiliği içselleştirerek varlığını sürdüren savaş güçlerine karşı mücadele, kadın kurtuluş mücadelesinin en önemli parçasıdır. Savaşa karşı barışı, şovenizme karşı halkların kardeşliğini savunma temelinde dinsel eylem ve etkinliklerin yapılması, demokratik kitle örgütleriyle savaş karşıtı çevrelerle ortak hareket edilmesi; militarist güçlerin insanlık dışı taciz, tecavüz, işkence ve gözaltı politikalarına karşı ve kadınlara yönelik şiddet uygulamalarına karşı özellikle Genişletilmiş Ortadoğu Projesi (GOP)'ne karşı Ortadoğu kadınları ve dünya kadınlarıyla birlikte hareket etmek büyük önem taşımaktadır. Savaşın durdurulması için verilecek mücadele kadınların ortak mücadele gerekçesidir. Çünkü nerede olursa olsun savaş bir biçimde hepimizin kapısına dayanmaktadır. Özellikle Ortadoğu'nun bugün köklü bir savaşın içine çekiliyor. Bunun faturası ise yine kadın ödeyecek. Bunun karşısında durmak acil bir görevdir. Bu görev yalnız Kürt kadınlarına değil, bütün Ortadoğu ve dünya kadınlarına aittir.

Avaşın Çağlayan

Bugün Ortadoğu'da savaş tırmanmaya devam ediyor. Militarizm güçleniyor. Dolayısıyla bu kadınlar için şiddet, baskı ve yoksulluğun artması demektir.

tecavüze uğradı. Ve BM, Demokratik Kongo Cumhuriyetindeki savaş boyunca binlerce kadın ve kız çocuğunun tecavüze uğradığını belirtmişti. Grup tecavüzleri o kadar yaygın ve vahşiydi ki, doktorlar vajinal tahribi savaşla ilgili suçlar içinde sınıflandırmaya başladılar.

Kadınlar Ötekidir

Çok iyi bilindiği gibi açıkça veya üstü kapalı bir şekilde kadınlar ötekidir. Sonuç olarak bu, kadınları ve kadınlığın tüm yönlerini kontrol altında tutmak ve aşağılamak için güç isteyenlerin gözünde gerekli hale gelir. Pek çok kültürde, kadınların erkeklerinin mülkü olduğu düşünülür. Bu yüzden, bir kadın tecavüze uğradığında bu, erkeğinin erkeklğine fiili bir saldırıdır. Bu fikir yürütmeyi kullanırsak, kadınlar belli bir kültürün, etnik grubun ya da ülkenin erkeklerinin onuruna saldırmak adına savaşın hedefi haline gelir. Bu nedenlerden ötürü, tecavüz ve kadına yönelik cinsel saldırının diğer biçimleri her zaman savaşın veya çatışmanın bir

Savaş suçu olarak tecavüz: Tecavüzün bir sistemi var ve tecavüzün savaşta silah olarak kullanılmasının tarihcisi MÖ 2. bin yılın başlarına kadar gidiyor. Geçmişte işgalci güçler, fetih serüvenlerinde yenilmiş halkların kadınlarına tecavüz etmeyi ilk kez mutlak teslimiyetin stratejisi olarak kullandılar. Ardından gasp edilen kadınları hizmetçi olarak kullanmak için köleliği keşfettiler. Böylece tarih boyu varolan karanlık bir kesit tamamlanmış oldu.

Mezopotamya, Anadolu, Mısır, Güneydoğu Avrupa ve Hindistan'da tanrıçalar sembolü altında barış içerisinde gelişen uygarlıklar, bu şiddet uygulaması ile yıkıldı. Merkezi toplum örgütlenmesine rağmen, şiddetli devlet gücü işaretleri taşımayan kadın değerlerine yönlendirilmiş eşitlikçi toplumların tabanı ve işlevi şok olaylarla gasp edildi. Bunun öncesinde özgür birlikteliğe dayalı savaşsız binlerce yıl boyunca, o döneme kadar bilinmeyen bilimsel, kültürel ve teknik düzeyi yakalamış yüksek derecede uygarlaşmış kentler oluştu. Bu verimlilik periyodunun meyvelerini daha sonra zorbaca işgal edenler sahiplendi ve yaratılan ilerlemenin kökünü kazıdılar.

Erkek Saldırganlığı Savaşın kadınlara kadınlıklarından dolayı verdiği acı, erkeklerin kadınları küçük düşürmek, onlara saldırmak ve işkence etmek için silah olarak kullanmaları sonucunda geçirdikleri travmadır. Askeri genelevler, tecavüz kampları ve gitgide büyüyen fuhuş sektörü, erkek saldırganlığına dayanan, ona izin veren savaş kültürüyle ve savaşın ardından özellikle kadın ve çocukları perişan eden sosyal ve ekonomik yıkımlarla besleniyor.

Savaş Ganimeti

Ataerkil devrin başlangıcından beri kadınlar savaşın ganimetleri olarak düşünölmüşler, üstü örtük ikincil zarar ifadesinin altında görünmezleştirilmişlerdir. Eski Yugoslavya'da Müslüman kadınların Ruanda'da Tutsi kadınların ve Irak'ta kadınların tutsaklık ve çatışma sırasında tecavüz edilerek katledil-

Final Festivalinde Buluşalım

Kürt gençleri büyük final anlamına gelen 9. Mazlum Doğan gençlik festivalinde buluşmak için geri sayıma başladı. Gençler "Demokratik Konfederalizmi yaşamsallaştıralım" sloganı etrafında buluşacak.

Genç başladık, genç başaracağız iddiası ile yürütülen Kürt Özgürlük Mücadelesi, zaferin ve toplumsal dönüşümün teminatı olarak gençliği görüp tarihsel bir misyon yüklemiştir. Kürt özgürlük mücadelesi "fırtınalı" yıllarda bir grup iddialı, cesur yürekli genç tarafından büyük bir kararlılık ile başlatıldı. Sayıları bir elin parmak sayısını aşmasa da onlar keskin kararlılıkları ile yürek ve beyinlerini başarıya kilitleyerek adım adım başladılar yüz binlerce kilometrelik maraton koşusuna. Rêber Apo önderliğinde başlatılan bu maratonda Mazlum, Kemal, Hayri, Haki, Ali, Besê, Ferhat ve nice ölümsüz kahramanlar birer yapı taşı oldular bu soluksuz mücadelede. Ve şimdi ise özgürlük mücadelesi bu serüvencilerin kahramanlığı, fedakarlığı, cesareti ve vasiyeti ile ilerliyor.

Kendi toplumsal değerlerine ve özgürlük mücadelesinin ortaya çıkarttığı değerlere en fazla da Kürt gençliğinin sahip çıkması tarihsel misyonu ve vicdan borcudur. Gençlik hareketi de bu gerçeklik karşısında kendisini yapılandırarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu vesile ile 1997'de stardi verilen; '80'li dönemlerin vahşetinde Diyarbakır cezaevinde büyük bir irade savaşı vererek düşmanın boynunu eğdiren büyük kahraman Mazlum Doğan yoldaş anısına her yıl gerçekleştirilen gençlik kültür ve spor festivalinin bu yılki hazırlıkları sonuçlandırılmıştır. Bu yıl dokuzuncusu gerçekleştirilecek olan festival sadece kül-

tür ve spor festivali değil, aynı zamanda siyasal bir amacı taşıyor. Bilindiği gibi Kürt halkının iradesi olan Önder Apo'nun tutukluluk süreci 7. yılına girdi. Gerek bu tutukluluk koşulları ve gerekse devletin önderliğimize yaklaşımı başta Kürt gençliği olmak üzere bütün Kürt halkının tahammül sınırlarını zorluyor. Şimdiye kadar farklı bir yaklaşım gelişmediyse bu da Önderliğin barışçıl çağrıları sayesinde. Fakat şu bilinmelidir ki, bu yönelimler bütün sabır sistemini altüst etmiştir. İmralı sistemine alışmadık ve asla alışmayacağız da. Kimse Kürt gençliğinden sabırlı yaklaşmasını beklemesin artık. Bunu Konfederalizm Sistemini Yaşamsal Kılalım" şiarı ekseninde gerçekleştireceğiz.

Festivalin amacı savaşın mağduru olan ve Avrupa'nın birçok ülkesine sürgün edilen gençliğimizi bir araya getirmek, kendi değer yargıları ile, kültürü ve ülkesi ile arasındaki bağı korumak ve dıştan gelişen tehlikelere karşı ortak tavır, yek irade olarak cevap vermektir. Şimdiye kadar Avrupa çapında gençlik festivali merkezi olarak gerçekleştiriliyordu, fakat gerek gençlik hareketinin büyümesi ve gerekse koşulların değişmesi ile birlikte

bu yıl Avrupa'nın 5 ayrı ülkesinde yerel festivaller gerçekleştirilme kararına gidilmiştir. Bu kararlaşmanın temel amaçlarından birisi de konfederal yapılanmaya denk yerel inisiyatiflerin gelişmesi ve daha çok katılım kitlesini esas almasıdır. 8 Temmuz'da Köln'de yapılacak olan Hollanda, Belçika ve Almanya gençlik inisiyatiflerinin ortak gerçekleştireceği 9. Mazlum Doğan gençlik festivali bir nevi Final Festivali rolünü oynamaktadır. Bir gün öncesinden Futbol

turnuvasının yapılacağı festival kültürel ve sportif birçok müsabakaya sahne olacaktır. Bu yılki festival; TC ordusunun vahşi saldırıları sonucu kimyasal silahlar ile Muş'ta katlettiği yoldaşlar, yine Newroz'da bütün dünyanın gözleri önünde vurulan 3, 6, 8 yaşındaki çocuklar başta olmak üzere, Besta ve Kürtdistan'ın birçok yerinde kallesçe katledilen 2006 yılı şehitleri şahsında tüm özgürlük şehitleri anısına gerçekleştirilecektir. Bütün Kürt gençliğini Apo-

cu ruh ile festivali sahiplenmeye, başarılı geçmesi için sorumlu yaklaşıma "Ya barış ya da onurlu bir savaş" şiarı ile ortak değerler etrafında kenetlenmeye ve "Önderliksiz Yaşam Asla" sloganını haykırmaya çağırıyoruz. Haydi gençler festivalde tek yürek ile İmralı'yı selamlayalım ve güneşin ülkesine akalım...

Ülkem Zeremya

PROGRAM

Açılış Gösterisi
Ciwan HACO
Bülent TURAN
Mikail ASLAN (Ensemble)
Beser ŞAHİN
Sipane XELAT
Önder Deniz
Konuşma ve Mesajlar
Folklor gösterisi
Futbol final maçı
ve çeşitli dallarda
spor müsabakaları

8 Temmuz 2006 Saat 10:00
Südstadion KÖLN
(Südam Vorgebirgstor 1-3)

Fiyat: 10,-

9. MAZLUM DOĞAN GENÇLİK FESTİVALİ

(2006 Şehitleri şahsında tüm özgürlük şehitleri anısına)

"İMRALI SİSTEMİNİ PARÇALAYALIM
DEMOKRATİK KONFEDERALİZMİ
YAŞAMSAL KILALIM!"

Beyin ve aklın en büyük düşmanı: Uyuşturucu

Uyuşturucu kullananların bütün hayatları altüst oluyor. Özellikle Avrupada gençlerin çok kullandığı uyuşturucunun fiziki etkileri saymakla bitmiyor.

Beyin ve Merkezi Sinir sisteminde Sigardan itibaren bütün uyuşturucuların en büyük zararı ve tahribatı beyin ve merkezi sinir sistemi üzerindedir.

Bu sebeple beynin mazrufu olan akıl ve iradeyi işlemez hale getirir. Kişiyi dengeden, normal yaşam ve davranışlardan uzaklaştırır.

Beyin ve akıl sağlığının en büyük düşmanı uyuşturuculardır. Bağımlılarda beliren ilk olgu; akıl ve sinir hastalıkları ve arızalarıdır. Delilik, erken bunama, şuur kaybı, uykusuzluk, felçler hezeyan (saçıklama, saçmalama, akıl dışı davranış-

lar) halüsinasyon (vehim, hayal görme, işitme vs.) lar, zeka ve hafıza kayıpları. En kısa ifade ile: Akıl hastalıkları, zihni ve ruhi karmaşa ve kaoslar

Sindirim Sisteminde: Bulantı, kus-

ma, karın ağrıları, kabızlık, ishal, mide ve bağırsak spazmları, kanama ve yaraları, gastrit, ülser vs.

Karaciğer ve Böbreklerde: Bu zehirlerin organizmadan atılmasında en ağır görev bu organlara düşmekte olup, karaciğer ve böbreklerde büyük arıza ve tıkanmalara, karaciğerde yetersizlik, yağlanma, sertleşme (siroz), böbreklerde büyük tahribat, albümin, kan ve idrar çoğalması, tıkanmalar, ağır böbrek hastalıkları...

Gözlerde: Işık ve mesafede uyumsuzluk, şaşılık gece körlüğü, göz bebeği büyümesi, küçülmesi, göz adele felci bilinen sonuçlar ve tezahürlerdir

Solunum Sisteminde: nefes darlığı, öksürük, boğulma hissi, bu yolla kalp sıkışmaları, solunum felçleri ve ölümler bilinen olaylardır.

Kan organlarında: Kan, insan hayatının en önemli organı olup, uyuşturuculardan büyük zararlar görür. Kansızlık, kan zehirlenmeleri, kan hücrelerinde şekil ve miktar değişiklikleri, kanın korkulu arızası olan pıhtılaşma ve kangrenler başlıca arızalardır.

Zehirlenme: Uyuşturucuların başta gelen olumsuzluğu zehirlenmeler ve bu yolla gelen ölümlerdir. İlk defa olursa HAD, tekrerrür ederse "Müzmin Zehirlenme" adını alır.

Haber Merkezi

Kırçiçeğinin Direnişi

Sarım sıcak bir kırçiçeğinin narin bedeni ne kadar da aldatır seyredenleri. Doku-nuversen solacakmış gibi durur karşında. Doğanın soğuk sert rüzgarlarında köklerinden sökülecekmiş gibi zanneder insan yada kavurucu sıcaklar karşısında boynunu bükmüş porsülmüş hali ölüm hissini doğurur insanda. Oysa zozanların sarp arazilerine, soğuk rüzgarlarına, kolay erimez karlarına kafa tutarak boy atarlar onlar. Zozanların amansız koşullarına karşı görkemlidir kırçiçeğinin direnişi. Nasıl mı diyorsunuz kırçiçekleri başkaları tarafından beslenmez, sulanmaz, gübrenmez. Onlar köklerinden beslenirler. Doğanın onlara sunduğudur gıdaları ama köklerinden güç alırlar ve kırların amansız koşullarına direnirler ömürleri boyunca.

Ekinlerin olgunlaşmaya

durduğu Temmuz sıcaklığında nereden çıktı kırçiçekleri diye sorduğunuzu duyar gibi oluyorum. Yaşam devininin en güçlü, en anlamlı olduğu toprak ana ve doğayı gözlemleyen her kişi gibi ne kadar çok ortaklığımız olduğunu gördüm hayretle yaşam müca-delesinde. Temmuz ayı sıcakıyla yarışır biçimde ısınan dünya siyaseti çatışmalar, ölümler, faili meçhuller, artan intiharlar, artan kadın katliamları, savrulan yaşamlar, tükenen bireyler ve daha sayamadığımız bir çok acı. Adeta yarışırvasına birbirini kovalıyor. İşte böylesi bir ortamda bir kırçiçeğinin yaşam kavgası derslerle doludur. Nasıl direnir sarp arazilere, kavurucu sıcaklara ve soğuk rüzgarlara. Kadının özgürlük mücadelesi böyledir aslında. Tıpkı bir kırçiçeği gibi yaşam bağlarını köklerinden almış kadınların ataerkil sistemin amansız yönelimleri karşısındaki müca-

deleleri görkemli direnişleri yaşamın kendisi olmaktadır kadın için. Kadın özsel varlığını koruma çabasıyla sarılmıştır yıllardır köklerine.

Binyıllardır ataerkil sistemin düşünsel, ruhsal, fiziksel katliamları karşısında köklerine tutunmuş ve her fırsatta kendini hissettiren kadın varlığı karşısında sürekli yönelimler gelişmiştir. Günlük yaşamın her alanında kurumlaşmış olan ataerkil kültür ve yaşam biçimi kadının üzerindeki tahakkümünü süreklileştirerek daha da devam ettirmek istemektedir. Çocukluktan başlamak üzere ayıplar, günahlar, yasaklar vs. birçok öğreti, düşüncesinde davranışlarında yer edinmektedir. Bu yetmezmiş gibi her adımda "yapamazsın, edemezsin, beceremezsin, ne anlarsın ki, adam olmuştaki görüştü belirtiyor" vs yaklaşımlarla aşağılayan ve egemenliğini süreklileştiren bir ruhsal yapı gelişt-

rir. Geriye zaman zaman ehlileşen varlığa yön vermek kalır. İnsan yoktur artık, kadın ölmüştür, ruhsuz düşüncesiz bir varlık kalmıştır geriye. İstenen de odur zaten. Yani çiçek saksıya konmuştur ancak sahibi beslerse yaşam şansı vardır.

Günlük yaşam ilişkilerinden başlayarak sistematik bir hal alan kadının dramı günümüzde de hızını artırarak, yöntemlerini zenginleştirerek devam etmektedir. Küreselleşen dünya gerçeğine karşılık adım adım evrenselleşen kadın özgürlük bilinci, kadının artan arayışları aslında toplumun en temel çeliskisinde gün yüzüne çıkarmaktadır. Ataerkil sistemin ayakları altında ezilmesine rağmen tarihsel köklerinden beslenerek yeniden filizlenmektedir kadın. Her santim ilerleyişinde yaşama yön veren dinamik mi erkek egemen sistemin de gündemi haline gelmektedir.

Kırçiçekleri başkaları tarafından beslenmez, sulanmaz ve gübrenmez. Onlar kendi köklerinden beslenirler.

Tarihsel köklerinden beslenerek örgütlenen kadının yarattığı toplumsal dönüşüm sistemin bütün yönelimlerine, katliamlarına rağmen büyüyecek devam etmekte, tabular yıkılmaktadır. En temel toplumsal çelişkinin bu biçimi ile açığa çıkması ömrünü uzatmaya çalışan sistemin de farklı yönelimlerini geliştirmektedir. Özellikle 20 yy ikinci yarısından sonra artan fuhuş, uyuşturucu dikkat çekici durumdur. Yine emperyalizmin kadın bedenini parça parça satışa çıkarması, metalaştırması daha da derinleşmiştir. Ataerkil sistem kadını gün gün özgürlük köklerinden koparmaya çalışmaktadır.

Nujin Garzan

Özgür yaşam diyalogları

Ataerkiliğin hiyerarşik ve otoriter yapısı

Ataerkil toplumun hiyerarşik ve otoriter yapısı esastır. Hiyerarşik kavramı, şamanın kutsal otoritesi ile birleşen otoritenin yönetim anlayışının ilk örneğini anlamlandırmaktadır. Giderek toplumun üstünde yükselecek bu otorite kurumu, sınıfsallaşma yönlü gelişmeler yoğunlaştıkça devlet otoritesine dönüşecektir. Hiyerarşik otorite daha çok kişiseldir, kurumlaşmamıştır. Dolaşısıyla devlet kurumlaşması kadar toplumda hakimiyeti yoktur. Uyum yarı yarıya gönüllüdür. Bağlılık toplumun menfaatleri ile belirlenmektedir. Fakat başlayan süreç devleti doğurmaya açıktır. İlkel komünal toplum bu sürece uzun süre direnir. Elinde ürün biriktiren ancak bunu topluluk

üyeleri ile paylaşırsa otoritesine saygı ve bağlılık gösterilir. Biriktirmeye büyük bir suç gözüyle bakılır. En iyi kişi birikimlerini dağıtan kişidir. Halen kabile toplumlarında yaygın olan 'cömertlik' anlayışı kaynağını tarihin bu güçlü geleneğinde bulmaktadır. Bayramlar bile bir nevi fazlayı dağıtım törenleri olarak başlamıştır. Topluluk biriktirmeyi daha başlangıçta kendi üzerlerinde en önemli tehdit olarak görmekte ve ona karşı direnmeyi ahlak ve din anlayışının temeli haline getirmektedir. Tüm dinsel ahlaksal öğretilerde bu geleneğin izlerini güçlü bir biçimde görmek zor değildir. Toplum hiyerarşiye ancak yararlılığı, cömertliği bir şeyler kazandırdığında onay vermekte-

dir. Bu yönlü hiyerarşi olumlu ve yararlı bir rol oynamaktadır.

Ana kadına dayalı hiyerarşinin bu niteliği halen tüm toplumlarda büyük bir saygı ve otorite olarak kabul gören 'ana' kavramının da tarihsel temelidir. Çünkü ana en zor şartlarda hem doğuran hem besleyen başat öğedir. Bu temelde oluşan kültür ve hiyerarşi, otorite elbette büyük bağlılık gerektirir. Toplumsal varlığın temelini oluşturması günümüze kadar 'ana' kavramının gücünün gerçek izahıdır. Sınıldığı gibi bu soyut bir biyolojik doğuruculuk özelliğinden ileri gelmemektedir. 'Ana, tanrıça ana' en önemli toplumsal olgu ve kavram olarak anlaşılmalıdır. Devlet olgusuna tamamen kapalı, onu doğurt-

mayan tüm özelliklerini bağrında taşımaktadır.

Bu tanımlama çerçevesinde doğal toplumu insan varlığının başlangıç tezi olarak değerlendirmek gerçekçidir. İnsanlık varolmayı bu teze dayanarak başlatmıştır. Ondan öncesi hayvansı yaşamdır. Sonrası ise ona karşıtlık temelinde gelişen hiyerarşik ve devletçi toplum biçimindeki gelişimdir. Zaten bu dönemin antitez karakteri doğal toplumu sürekli bastırması ve geriletmesinden kaynaklanmaktadır. Tez olarak doğal toplum, insan yerleşiminin tüm alanlarında geçerli olduğu gibi, süre olarak da başat olarak neolitik dönemin sonlarına (yaklaşık MÖ 4.000) kadar etkin bir toplumsal sistemdir. Bastırılmış olarak da günümüze kadar

tüm toplumsal gözeneklerde varlığını sürdürmektedir. Temel toplumsal kavramlarda da bu süreklilik açıktır. Aile, kabile, ana, kardeşlik, özgürlük, eşitlik, arkadaşlık, cömertlik, dayanışma, bayramlar, yiğitlik, kutsallık vb birçok olgu ve kavramlar bu toplumsal sistemden kalmadır. Buna karşıt hiyerarşik ve devletçi toplum bu sistemi en çok geriletken, bastırıcı özelliğini en çok sürdüren özelliktedir. Antitez konumunu bu özelliğinden almaktadır. İki toplumsal sistemin iç içeliği de diyalektiğin temel yasalarına son derece uygundur....

Demokratik Konfederalizm
Önderi Abdullah Öcalan

Rejîma Îranê, Li Gerîlaya Kurd Êşkenceya Giran Kir

Zext û êrîşên li hemberî ciwanên Kurd yê li Rojhilatê Kurdistanê dewam dikin. Gerîlaya bi navê Şîlan Urmiye, li girtîgeha Meraxe ya li Eyaleta Azerbaycanê hat girtin û ji ber pêk anînên dijwar bedena xwe bi caman birrî.

Dewleta Îranê, bêyî sedem bi dehan ciwanên Kurd digere binçavan û gelek ji wan ne diyare ku li ku derê tene girtin. Rejîma Îranê, qanunên xwe jî nas nake û bi taybet li hemberî Kurdên çalak û endamên PJAKê ku her diçe dibe xwedî bandor pêkanînen li derveyî mirovahiye dide meşandin.

Gerîlayek jin ku salek û nîv berê li bajarê Mahabadê hatibû binçavkirin, li êşkenceyên bê hempa rast hat. Gerîlaya bi navê Şîlan Urmiye ya 27 salî, li girtîgeha Meraxe ya li Eyaleta Azerbaycanê hat girtin û ji ber pêk anînên dijwar bedena xwe bi caman birrî.

Şîlan Urmiye, piştî ku salek û nîvekê li girtîgeha Mahabadê hat girtin, piştê şandin girtîgeha Meraxê û li wir kirin qoxuşa kesên ku ji ber sucên narkotîk û fuhuşê hatine girin. Şîlan Urmiye, tevî hemu îtirazan cîhê wê nehat guhertin û 6 salan li cezayê girtîgehê rast hat.

Şîlan dema ku li Mahabadê girtî bû qet neaxivî. Hevalên wê yê girtîgehê diyarkirin, Şîlan, li hemberî zext û êrîşan bi serbilîndî berxwe daye.

Şîlan demek ji ber şermazarîna êrîşên li hemberî xwe bedena xwe bi camê birrî. Û ji ber ku gelek xwîn windakirine rakirin nexweşxaneyê. Lê belê li vir jî li pêkanînen nebaş rast hat.

Banga alîkariya ji bo Şîlan

Partiya Jiyana Azad-PJAKê diyarkir, Şîlan Urmiye, di sala 2004'an de li herêma Mukriyan ji ber xebatên xwe yê siyasî hatiye girtin û li êşkence, pêk anînên derveyî mirovahiye rast hatiye.

PJAKê da zanîn, Şîlan li 6 salan cezayê girtîgehê rast

hatiye û rayedarên Îranê, bê rêz nêzikî wê bûne. PJAKê got, divê berxwedana Şîlanê, ji bo jinên li Rojhilatê Kurdistanê bibe mînak.

PJAKê bang li saziyên navnetewî yê mafên mirovan kir û xwest ji bo Şîlanê bikevin nav hewldanan. Şîlan Urmiye, ji ber ku bedena xwe bi camê birrî hêj birîndar û li nexweşxaneyê Meraxe tê dermankirin.

Haber Merkezi

PAJK'ê l'emîn komcivîna xwe li dar xist

PAJK'ê bi beşdariya 158 delegeyan l'emîn Komcivîna xwe di navbera 5 û 11 pûşpera 2006'an li dar xist.

Di encama komcivîna 7 rojan bi dirûşma, 'Isra-ra di bîrdoziya jina azad de israra afirandina jin û civaka azad e' dom kir de, lijneya koordînasyonê ya PAJK'ê ya nû kişf bû. Di komcivîna gelek biryarên girîng hatin hildan de, hate destnîşankirin ku jin dê di warê pêşvebirina zimanê kurdî de xebatên xwe xurt bikin û bi hêzdar beşdar bibin.

PAJK dê bi navê YAJK'ê xwe di nav PKK'ê de bi awayek nîvserbixwe rêxistin bike

Di komcivîna 7 rojan dom kir de, li ser pergala konfederalî, pêvajoya siyasî, mafên çandî, demokratîk û bingehîn nîqaşên berfireh hatinkirin. Di komcivîna de pêla nijadperestiyê ya di nav gelan de tê bilindkirin jî bi bir hat xistin û anîn ziman ku ew dê li ser bingeha biratiya gelan û azadiyan têkoşîna xwe bimeşînin. Di komcivîna de li ser tîkiliya rê-

xistin jî hate rawestîn û hate derbirin ku dê tîkîlî li gorî pergala konfederalî bimeşin.

Her wiha hate ragihandin ku PAJK dê bi navê YAJK'ê xwe di nav PKK'ê de bi awayek nîvserbixwe rêxistin bike. Di komcivîna de nîqaşên li ser tîkoşîna jinê pêk hatin û ev axaftina hatin kirin: "KJB ji bo pêşvebirina tîkoşîna azadiya jinê, dê bi rêxistinkirina herî berfireh û tîkoşîna politîk, rola xwe ya sazûmankar bilîze. Li ser vê bingehê dê peywira pêkanîna rêgezên jinên ên bîrdozî û politîk, rêvebirin û vênêrandina wan bi cih bîne. Rêberê KKK'ê Abdullah Ocalan wekî Mîmarê Bîrdoziya Jinê qebûl dike." Di encama hilbijartinê de bi armanca rêvebirina xebatên bîrdozî û politîk ên di navbera kongreyên dê 2 salan carekê çê bin, koordînasyonê ji 17 kesan pêk tê hate hilbijartin.

Haber Merkezi

Sektora fûhûşê

Gelo rewşa jinên ku di sektora fûhûşê de tene bi kar anîn wê çi bibe? Vê carê jî burjuvaya kapitalîzmê xwest bi fitbolê zîhna mirovan hantalbike...

Bi destpêkirina kopaya fitbolê a cîhanê sektora fûhûşê carekedin kete rojevê.

Sîstema desthilatdar a zilaman vê carê 40 hezar jin kû wê jibo kêfa xwe bi karbîne li Berlînê hatine komkirin. Kopaya cîhanê ya ku weke kevneşopiyekê bi salane tê listin vê carê li Elmanya yê hat listin.

Beriya ku kopa destpêbîke ji bona ku kesên li paytexta Elmanya yê Berlînê ji bo fitbolê li hew komdibin bi kêfxweşî vegezin welatên xwe dişa jin hatin bikaranîn û 40 hezêr jinên ku bê parastinê li vî bajarî hatin cihkirin.

Li gorî raporên Neteweyên Yekbûyî, her salê 120 hezar jin li welatên Ewropayê tene firo-

tin. Û ji wana 4 milyon jin di sektora fûhûşê de tene bi karanîn. Temenê 2 milyon jinên ku di vê sektorê de tene bikaranîn jî di navbera 15 û 18 salî dene.

Li welatên weke Elmanya û Emrîkayê nawendên fûhûşê her ku diçe zêde dibe. Û jin li wan navenda weke mal tene firotin. Di navenda de garantiya jiyana wan jinan jî qet nîne û ji wanra garantiya pêşerojekê jî nayê dayîn.

Bazirganiya mirovan ku her salê 1,2 milyon zarokan berbi fûhûşê ve diajo, herî zêde li Efrîqa Rojava û Asya Başûr-rojhilat pêk tê. Her sal li van welatan 300 hezar zarok bi sozên cûrbecûr dikevin nav lepê bazirganên mirovan.

Di vê mijarê de welatê Taylandê, li parzemîna Asyayê xwedî taybetmendiyek naven-diye. Li van welatan, di nava 2,8 milyon kesên ku di sektora

Hevîdar Munzur

fûhûşê de tene bikaranîn, ji sisêyan yekê wan zarokên keç û lawin. Li gorî rapora UNICEF'ê, welatê Taylandê jî bo zarokên ku ji Asya Başûr-rojhilat tene revandin û li welatên Rojava di sektora fûhûşê de werin bikaranîn, weke navendek liheve komkirinê ye.

Li Bangladeşê, di nava 10 salên dawî de pîrriya wan zarok bi giştî 100 hezar Jinên Bangladeşî jî bo Pakîstanê hatin revandin. Li gorî hejmara ku rêxistinên civaka sivil tespît kirine, her sal 15 hezar jin û zarok bi heman şeweyî dirêvînin Hîndîstanê.

Dişa li gorî Rêxistina Koçberiya Navnetewî ÎOM jî, her sal

175 hezar Jin weke "koleyên seksê" tene revandin û li welatên Erûpa navîn û rojhilat û li dewletên nû yê Balkanan tene bicihkirin.

Rêxistina Jinan Kvîna Tîll Kvîna ya li Swêdê xebatê dimeşîne, di raporeke xwe de diyar dike ku li tevahiya cîhanê salê, 500 hezar jin ku pîrriya wan xwedî temenên biçûkin, li Ewropa Rojava tevî fûhûşê tene kirin.

Tevî ku rêjeya sektora Fûhûşê nayê zanîn jî lê belê tê payîn ku ev rêje li Tirkîyê gelekî bilinde û tê destnîşankirin ku li Amedê 4000 jin di sektora Fûhûşê de tene bikaranîn.

Dema mirov vê rêjeyê dinêre li her welatê jin çiqas di rewşek zor û zehmet de dijîn jî mirov eşkere dibîne.

Dema mirov vê yekê dinêre mirov neçar dimîne ku carekê di wê pîrsê jî xwe bike gelo ma wê heya kengî jin ji bo şadkirina sîstem û zilmên desthilatdar bêne bi kar anîn. Û 40 hezar jinên ku niha li Berlînê hatin sekinandin jî weke jinekê û weke

mirovekê mirov diêşîne. Ji bona ku ew yekê bê rakirin ango ew sîstem bê guhertin di hêla rêxistin û saziyên jinan de dibe ku kar tê meşandin lê ew yekê pîrri bi şikleke lewaz tê meşandin.

Divê ku rêxistin û saziyên jinan hemû jinên ku li her dewêre tene bi karanîn xwedî derkevin lê tiştê ku ez dibînin xebatên ku ji bona jinên di vê sektorê de tene bi karanîn pîrri lewaz tê meşandin û jinên ku di vî karî de tene bi karanîn bi qedaran re rûbirû hatine hiştin.

Ger ew jin bi qedara wan re rûbirû nehatibana hiştin wê dema ku 40 hezar jin li Berlînê dihatin bi cihkirin wê nerazîbûnen pîrri xurt hatibana nîşandan. Despêkê de ti sazî û rêxistinên jinan li hemberî wê rewşê nerazîbûn nîşan nedan heya ku roja kûpa destpêkir piştê yekê dî caran hin rêxistinên jinan calakî li darxistin û ew yekê şermazarîna lê piştê ew jî sekinîn. Mixabin divê mijarê de yekbûyina tevahiya rêxistin û saziyên jinan nehat xuyakirin.

Jinê Şoreşger -I-

Nûçegihanek ku komuna Parîsê ya di 1871an de şopand wiha dinivîsîne: "Heger gelê fransî bi tevahî jin bûbûna, wê tirseke çawa belavbikiribana!"

Deh hezarî zêdetirîn ji jinên (piranîya wan karker) 20 sal berîya Şoreşa 1789an ku beşdarî hêzên şoreşê bûbûn, vêcarê di 1871î de li hember Komuna Parîsê şer dikirin. Bi sedsalan piştî qehremana azadîyê Jeanne D'ARC, careke din jinan bi qehremanîya xwe dibûn simbola azadîyê.

Bûrjûvazî ku dixwest jinê her tim di rola duyemîn de bibîne, pêwîst bû mînakên bi vî rengî veşarta û veşart jî. Bûrjûvazî, tevgera ku jinê azadbike nedixwest. Bo vê sedemê; xwest ku qehremanî, fedekarîya şoreşî û biryarîya jinê bide jibirkirinê. Wisa jî zelal e ku jina bûrjûvazîyê di dîrokê de qehremanîyên wiha nekirîye.

Mêrekî bûrjûva, di şer û aştîyê de, jina xwe tim li mal dida rûniştandin û ji amûreke xemlê zêdetir qîmet jî nedîdayê. Marksîst-Lênînistan ku dixwestin rûmeta jinê bidin qezençkirin, hewldidan amûrê vê pirsgerêkê biafirîn.

Enternasyonala I. cîh da "Yekîtiya Jinan."

Partîya Sosyal Demokrat ya Elmanyê ku di destpêkê de Marksîst bû, wekhevîya jinê hilda bernameya xwe.

Enternasyonala II. jî, bi îlana 8ê Adarê "Rojê Jinên Kedkarê Cîhanê" re, qîmeta dide pirsgerêka jinê nîşanda.

Jinên kedkar, di her şoreşê de rolên çalak girtin ser xwe. Rosa LUKSEMBÛRG, Clara ZETKÎN, Aleksandra KOLLANTAY, KRÛPSKAYA, bûne simbola şoreşên li Ewropa û Sovyetê. Di şoreşa Sibata 1917an de ku li Rûsya Çartî hilweşîya, raperîna yekem dîsa ji alî jinan ve, di 8ê Adarê Rojê Jinên Kedkarê Cîhanê de pêk hat.

Şoreşa Cotmehê jî, qehremanên wek Jeanne LABOURBE û Îda KRASNOCHT-CHEKOVA afirand. Wêjekarê mezin Maksîm Gorkî jî bi berhema xwe ya "ANA", navê jina şoreşa Sovyetê, kire dîroka nêmirinê.

Jina Rûs ne tenê di şoreşê de, di parastina welatê xwe de jî çî kete ser milan pêkanî. Li gavên ku sosyalîzm bo jinan avêtin xwedî derket, di civakana nû de ji makînistîya lokomotîfê bigir heta curbicur rêberîyan de, hunerên xwe nîşanda û di nav refên Artêşa Sor de şer kir. Ji milekî ve di enîya ji alî Faşîzma Hîtler ve dagirkirî de liberxwe didan, ji alî din ve, di şerê îllegal de bi hezaran TANYA, derp li ser derpê li faşîzmê dixistin.

Helbestvan Nazim HÎKMET ku ket bin tesîra qehremanîya wan, bi helbesta xwe "TANYA", li dijî faşîzmê berxwedana jina Sovyetê vegot.

Yên li Spanya, Fransa û Awistûryayê, bi radeyeke bilind ku tevî enîya antî-faşîzmê bûn jî jin bûn. Jinên di refên komargeran de cih girtin, nîşandan ku Spanya ne tenê ji "zengil, şal û gulan" pêk tê.

Li ser her bost axa Spanya bi xwîna xwe "No pasaran"

nivîsandin. Berxwedana Fransa jî rispîtiya kedkarên zanistê û jinên rewşenbîr CURÎEyan afirand.

wan ê afirandê û têkoşerî derxistin holê. Yekîneya Marîana Grajales ku ji jinên şervan pêk dihat, bi daxwaza CAS-TRO hatibû avakirin. Di êrîşa Moncada de, şervanîya Haydee SANTAMARÍA, li Úrsula Díaz BAEZÊ, qehremanîya jinên wek Celfa SANCHEZ, Vilma ESPÍN jî nû ve hatin afirandin.

Jinên Nîkaraguayî jina Kûbayê mînak girtin

Jinên Nîkaraguayî ku qehremanîya jina Kûbayê mînak girtin, di şerê xwe de jî bilindbûn, rûmeta xwe qezenç kirin. Di kemîna êşkencekar Perez VEGA ku bi navekî din wek "kûçik" dihat zanîn de, Nora ASTORGA, di êrîşa Sandînîstan yê dijî sefirê DYEYÊ de, bi rola xwe, keça xwedî malê Marîson CASTÍLLO (ku di êrîşê de bavê wê jî hate kuştin), di êrîşa li hember Qesra

xwe terk kirin û derketin serê çîyan, stran hatin çêkirin. Bona ku bi rastî jî ew qehreman bûn. Di şertên herî giran de û di şerên li serê çîyan de jî, ew peywîrên xwe yê dayîktîyê jibîr nedikirin. Ew nameyên ku ew dayîkên ciwan ji zarokên xwe re dinivîsandin, hin caran dibû wesyeta wan. Ev nameya jêrîn, yek ji wan nameyan e ku Îdanîa FERNANDEZÊ 24 salî ku meheke berîya kuştina xwe, ji keça xwe re nivîsiye. Fernandez, ji aliyê qatîlên bi pere yê Somoza ve hate kuştin.

8ê Adarê 1979 "Keça min, giyana min,

Em îro di serî de ji bo mirovên Nîkaragûa, ji bo yê Emrîka Latîn û yê li hemû welatên cîhanê, di pêvajoyeke pir girîng de dijîn. Şoreş ji her yek ji me, hevîya fedekarîyê dike. Zanistîya me jî, bo ku em feyde bidin vê rê û pêvajoyê, ji her yek ji me daxwaza kesayetiyan mînak dike.

Hevîdikim rojek ne dûr, di civakeke wisa de ku hemû mirovatî ne wek dijmin wek bira, bê cudahî, bi rûmetek însanî de, tu yê azad bijî! Destê te di kefa destê min de, em bi hev re him dipeyîvin û him dimeşin, herwisa li derdora me mirovên devliken, zarokên şa, newal û park, çiqasê dixwazim temaşe bikim! Û em dema mezinbûna gelê xwe wek zarokên şa dibînin, çiqasê pê kêfxweş dibin. Herwisa li her der û li hemberî her kesî, tevgera wan ê bi berpîrsîyarî dişopînin.

Divê tu jî bi qîmeta tahma ew bihûştta aştî û azadîyê ku tu yê lê bijî, bizanibî. Ez wiha dibêjim, ji ber ku bijarteyên gelê me yê egît, xwîna xwe yê bi qîmet bo nîfşên pêşeroj yê wek te û ji bo aştî û azadîyê, bi dilsozî rêtine. Ji ber ku di Nîkaragua me ya delal de, wek sefaleta jin, mîr û zarokan, di bin zordarî û şerma mirovahîyê de ji nû ve nejin, jîyana xwe dan.

Bo ku nikarim rû bi rû ji te re bînim ziman û dibe kesek din jî nebêje, van a dinivîsim. Dayîk ne ew e zarokên xwe tîne dîne û li wan a mêzedike ye. Dayîk, êşa hemû zarok û hemû mirovan wek kişandibe, di nav xwe de hîsdike. Daxwaza min ê herî mezin ew e ku tu yê rojê bibî dayîkek heskirîyê mirovatîyê. Wisa jî li hemberî herkesê edaletê binpê dike, edaletê biparêzî.

Berdewam bike.....

Şoreşên wek Çîn û Vietnam jî, ji berxwedanên jinan re pir tiştan deyndar in. Di nav tunêlên bi hezaran kilometr di bin erdê de, bi xebata moristanî, di nav yekîneyên parastina berxwedanî de jî, ew hebûn.

Bi roj di nav xebatkarên zevî û fabrîqan de "bi kumik", bi şev di nav şervanên "bi çek" de, ew jî hebûn. Û ew bi vê şervanîya xwe ve, di şexsiyeta Nguyen Thî DÍNH ku li Başûrê Vietnamê heta payeya çîgirê Serfermandarê Artêşa Rizgarîyê bilind bû, bûn simbol.

Marksîst-Lênînistan, jina ku wek hilbîrîner, lêşker û rêber xwe îspatkir, giyana

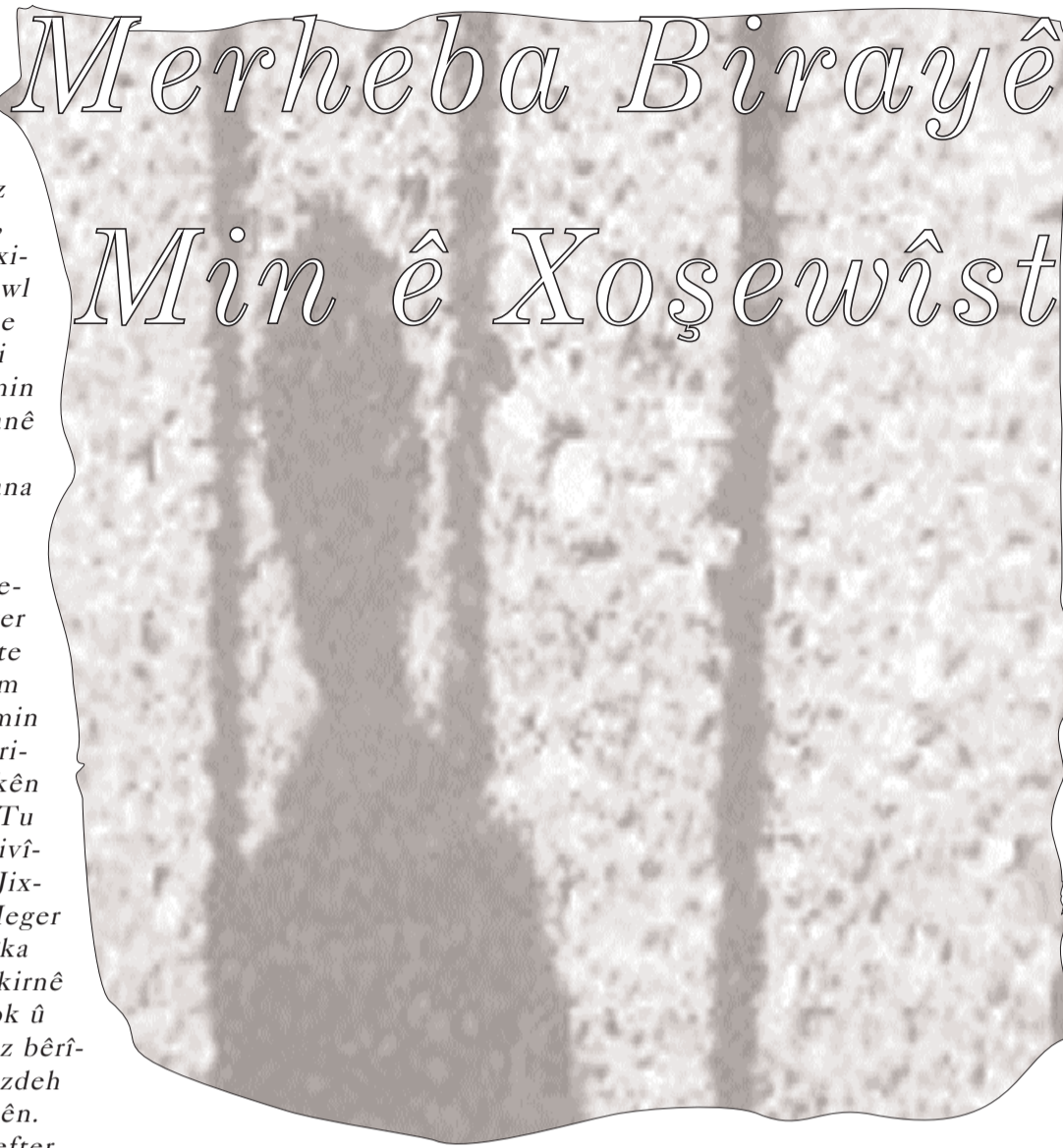

Netewî de, femandara duyem Dora María TELLEZ, şêhidê yekem ya şoreşa Nîkaraguayê Lúisa Amanda ESPÍNOZA û jina pîr María LÍDIA ku ji serdema Sandîno ve di nav şer de cih digirt, bûn anora jinên Nîkaraguayê.

Û bo "Keçên Sandîno" ku ji bo "eşqa netewî", evîndarên

Merheba Birayê

Min ê Xoşewîst

Merheba hêviya çavkaniya jiyana min. Ez dibêjim hêvî lewra min hêviya xwe ya bi te re timî parast, hê jî di parêzim. Û ez ji navê wê rojê re dibêjim hêvî. Em zarokên gel in ên ku me hêvî ji erdnîgariya hatî şewitandin û ru-xandin afirandî, me di paşîla xwe de veşartî û em ê bigihînin sibe-rojê. Herê canê min, her çiqas dizanim ku di demeke kin de em hev û din nabînin jî, ez hêvî dikim ku teqez ez ê rojekê agahiyan ji te bigirim. Min ev hêviya xwe jî winda nekiriye.

Demekê min xeyal dikirin ku ez ê pêrgî te werim û em ê hev bibînin. Piştî ku ez ketim girtîgehê jî min xeyalên dem û saeta ku em werin cem hev kirin. Duwazdeh salan bi vê heviyê jiyayim. Bi te re cano, bi te re em rêwiyê heman rêyê bûn. Lê qet em di heman rêyê de pêrgî hev ne hatin. Tu dizanî rêyên erdnîgariya me dirêj û bi asteng in. Dema ku min hewl da ez di van rêyan re derbas bibim, ez ji te gelekî dûr ketim. Ma gelo tiştêkî din ku weke zîndanê mirov ji hev dûr bixe heye? Xeyala min a herî mezin dîtina te bû lê ez hatim girtin. Ev heşt sal in di girtîgehê de me. Her çiqas dizanim ku di demeke kin de te nabînim jî, lê ez hêviyên xwe winda nakim. Her çiqas ku sîh sal li ber mine jî, weke ku dibêjin ber hikim li hêviyê nake, ev hêvi ye, çavkaniya jiyana min e. Hêvî çiqilekî biharê ye ku kulîlkan vedike, rûbarekî ku herka xwe naguherîne ye. Lewra heta ku mirov hebin, ê hêviyê jî bi xwe re mezin bikin. Her çiqas ku duwazdeh sal in min tu ne dîtîye jî, min tu his nekiribe jî, tu timî bi min re bûyî, ez bi te re bûm. Tu bi şevê mêvanê xewnên min û bi rojê dengê dilê min bû yî. Hemû bêriyên ku min di xeyalên xwe de zindî dikirin û min ne di gihandin te,

min di xewnên xwe de di-nînin cih. Lewra nikarin dest li xewnên me jî werdin û wan jî kelemçe bikin. Tu bizanibî di xewnên min ên bi te re de, çiqas azad im. Ez li hemû deşt û çiyên bi te re, bost bi bost digirim. Tu diaxivî û ez guhdarî dikim. Ez hewl didim ku bêrîkirina salan tine bikim. Tevaya rojê navê te li ser zimanê min e. Hevalên min dibêjin: "Dîsa tu bi qehremanê xewnên xwe re bûyî?" Tu di demên herî zor de, hêza cîhana min a menewî bûyî.

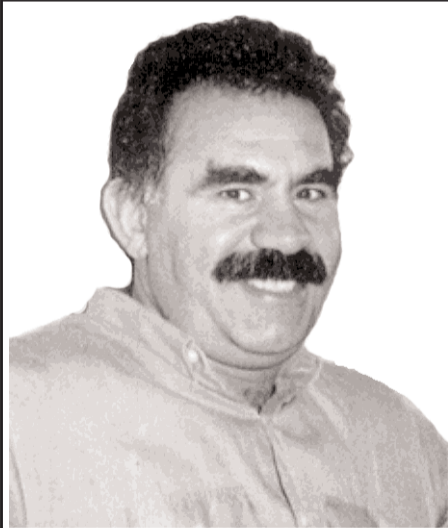
Şiyar ê xoşewîst, weke ku min got ez te û Çîgdem di demeke kin de nabînim lê bawer dikim ez ê bikaribim dengê te bibihîzim. Li qasî ku min fêmkirî, tu li Maxmûr dimînî û min silavên te girtin. Ez jî bêrîkirinê xwe yê herî kûr bi baskên qulingan re ji te re dişînim. Tu dizanî mirov nikare bi ristenivîsan hestên xwe bîne ziman. Jixwe zimanê bêrîkirinê tine. Heger hebe dê berbiçavî ango pratîka wê hebe. Heger zimanê bêrîkirinê hebûya, hevqasî ji stran, dîlok û destanan re ne dibû mijar. Ez bêrîkirin, hisret û şanaziya duwazdeh salan çawa ji te re bînim zimên. Ne peyv, ne pênuş û ne jî defter têra vê yekê dike. Bêrîkirinê me di hêviyê de, hêviya me jî di tîrêjên rojê de tîrê ziman û jiyane dibîne. Min got roj, tu dizan ku girtîgeh rojê nabîne? Dîwarên wê pir bilind in, heger ku bikaribin yê bi temamî pêşiyê li rojê bigirin. Lê belê dilê me bi germahiya rojê, bi merheba dest bi roja nû dike. Ma gelo temenê heyvê çiqasî têrê dike ku rojê bigire. Ez te bi bêrîkirina germahiya rojê himbêz dikim. Canê min ez vê nameyê di nava atmosferê hestên tevî hev de dinivîsim. Heger israra hevalan nebûya belkî min ne nivîsiya jî. Şiyar ê xoşewîst dizanim nameya

min pir bi hestiyarî çêbû. Ez dixwazim tu vê bi mecbûriya cudabûna dîlîtiyê ve girêbidî. Naxwe ne hestiyariyê ku tenê ji biratiyê tê ye. Tu berî her tiştî rêhevalê min û taca serê min î. Di vê dema ku tîkiliyên mirovan bi madîyatê tîrê bazarkirin de, gelo ji rêhevaltiye bêtir çî pîroz heye? Cano heger tu rewşa min ji min pirs bikî, di zîndanê de çawa pêwîst be em baş bin, em ewqasî baş in. Heger ez bibêjim ku em dilten-giya mayîna ya li derî qada pratîkê nakişînin, ne rast e. Lê bi siftbûna xwe ya ramyarî em hewl didin ku barê we parve bi kin. Ji aliyê din

ve em dixwazim temenê me yê ku bi me bidin xwarin dirêjtir bikin. Ev zagoneke xwezayî ye, her roj ji temenê mirov diçe. Lê dema ku zîndan dabaşa mijarê be, ev hê bêtir giran derbas dibe. Em wisa fêrbûn ku di hevîrê jiyana me yê bi êş de, ne dem li temenê me, lê temenê me li demê hikim bike. Di dawîya nameya xwe de, ez we bi bêrîkirina bê dawî himbêz dikim. Ez silav, hezkirin û rêzên xwe dişînim.

Xwîşk û rêhavalê te Ratibe Batmaz ŞAFAK – Girtîgeha Sêwaz

Wergêr: Jîr DILOVAN

Pêwîste viyana azadiyê neyê dîlgirtin û berovajîkirin

Li Rojhilatanavîn tenê ne rêyên siyasî, kanalên belavbûna îdeolojiyê jî bi labîrent in. Derketina ji navê behredariyê mezin dixwaze. Ev rastî ji dema ku riyên Zîgûratên Sumer û Pramîdên Misrê yê şaşker hatin xêzkirin ve, wiha ye. Polîtîka û îdeolojî bi pîvana ku şaşker bin, serkeftî dibin. Herwiha derketina Rojhilatanavîn û hewldanên pêkanîna polîtîkayê, dişibe ketina labîrenteke tîrê fetlî-nok û bi zîkzak. Derûna sîstema labîrentan ev e ku kesên şaş bike û bi xwe ve girêbide. Rehîbên Sumer û Misrê endamên di destê

xwe de, di ezmûnên şaşker re derbas dikirin û hêza xwe ji vê yekê digirtin. Êdî hemû rêveberên despotîk ên piştî vê demê, ev rêbaz şopandin; çî kesên derdiketin pêşya wan şoke dikirin û dikirin bin bandora xwe. Ev yek terbiyekirineke serî tewandinê bû. Dema ku li baxçeyekî rengîn digêrandin jî armanca wan ev bû. Dema ku di sepandîneke dojêhî re jî dibûrandin, tiştê ku dixwestin şikandina viyana azad û serî tewandin bû. Damezraka genên rêveberiya siyasî ya Rojhilatanavîn wiha hatine rastkirin. Tinekirina viyanê ya bi rêbazên hişk û bêteşe ku ji aliyê Tirkiyeyê ve tê maşandin, li Rojhilatanavîn hê nermtir bi awayek xapînok û bi hesabê bazirganiyê tê maşandin. Herwiha gotina weke "em derketîin qada azadiyê, em rizgar bûn" xwe

xapandin e. Ji bo derketina Ewropa jî ev wiha ye. Derketina wira hestekî azadiyê yê xapînok dide, lê kesatiyê kûrtir û bi nexweşî ku dorpeçkirî, li serê yê mayîna dike bela. Pêwîste ez destnîşan bikim ku ji ber ez viyana xwe ya azad winda nekim, min pir hewl da. Li herêma ku neteweperestî herî bêtir pêşketî, gera li tîkiliyê di nava çarçoveyê hemdem û demokratîk de, hewldaneke vala ye. Ya ku tê ferzkirin, eşîrtiyê hemdem a ku berjewendiyên qebîle û bavikên xwe pêşbixe ye. Çiqas ku bi peyvên xemilandî were îfadekirin jî, neteweperestî şeweyek pêşketina şovenîzma eşîrtiyê ye. Îfadeya wê ye ku bêtir hatî mezinkirin û siyasîkirin e. Ev jî tengnêrin e û ji xwe pêve nedîtina kesên din e. Dema ku ev wiha be, yê viyan te ya azad timî ji bo

xwe xeter bibînin. Dikarim bibêjim ku ya ji bo min herî zor, parastina viyana xwe û viyana azad a endamên rêhevaltiye bû, ev bûyê pîrsgirêka herî bîngêhîn. PKK'yî û dostên me hê jî ji vê yekê dûrin ku ev tê çî wateyê. Ji ber vê yekê jî gelekî teng dimînin û nikarin xwe ji qurbanbûna taktîkên hêsan rizgar bikin. Xebata min ya herî binirx ku gelekî di ser tevkariyên min ên pratîk re, çî di nava xwe de û çî li derdorê pêşîlêgirtina îstîsmara viyanên azad a ji aliyê xapînokên ku hijmara wan zêde ve ye. Pêwîste ji bîr nekin, dema giyan û viyana azad were windakirin, li pey te dewleta te jî hebe û tu ji hilweşînê rizgar nabî.

Rêberê Koma Komalên Kurdistanê Abdullah Öcalan
Wergêr: Jîr DILOVAN

Wat Hebben Ze Gewild Van de Kleine Rozerin

man en de dochter door de Turkse regering om het leven gebracht zijn.

2 jaar geleden vader Kaymaz en zijn 11 jarige zoon Ugur Kaymaz zijn ook op een gruwelijke wijze van hun leven beroofd.

Door 13 kogels. De daders zijn nog niet gevonden. En tot nu toe aantal keren rechtszaak heeft plaats gevonden.

Maar hiermee houden ze de familie aan het lijntje, want dit leverde niets op.

De Koerden zijn jaren lang vermoord. Maar de moordenaars zijn nog niet gevonden. Moeder leyla Aksu, vraagt zich af hoe het nu verder moet. Maar wat zij wel zeker weet, is dat de

In de provincie Kiziltepe van Mardin, op de avond van 3 juni zijn de landmedewerker Selahattin Aksu en zijn 7 jarige dochter Rozerin met 31 kogels om het leven gebracht. De oorzaak van het incident is nog niet duidelijk.

De kogels komen uit een kalasnikof geweer.

Vader Aksu heeft een paar uur voor zijn gruwelijke dood, mee gedaan aan de demonstratie tegen het bezoek van de Premier Recep Tayip Erdogan in Kiziltepe.

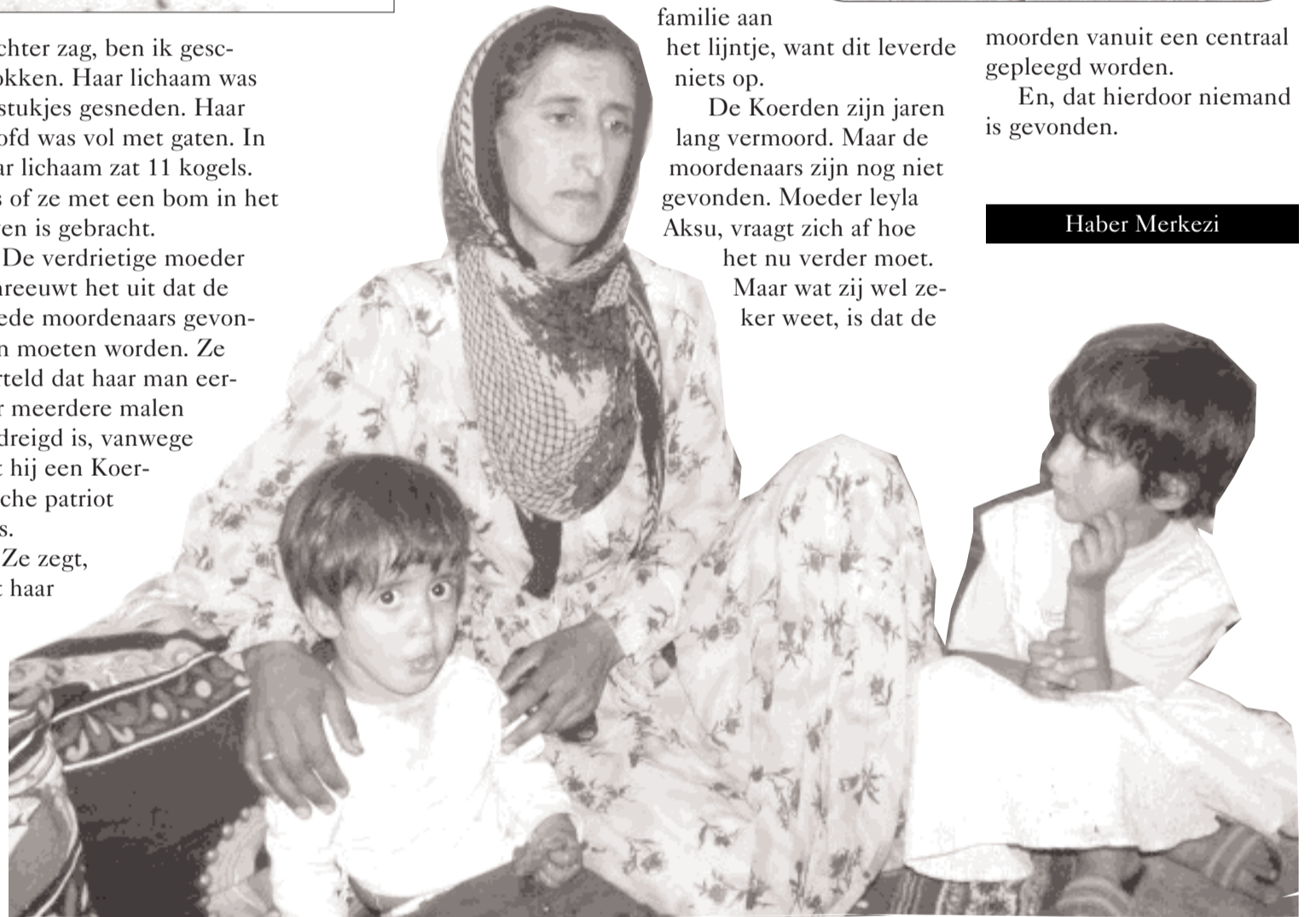
Ik ben geschrokken van het lichaam van mijn dochter waar geen leven in zat.

De verdrietige moeder die in het dorpje Harmanli woont, verteld; toen ik levenloze lichaam van mijn

dochter zag, ben ik geschrokken. Haar lichaam was in stukjes gesneden. Haar hoofd was vol met gaten. In haar lichaam zat 11 kogels. Als of ze met een bom in het leven is gebracht.

De verdrietige moeder schreeuwt het uit dat de wrede moordenaars gevonden moeten worden. Ze verteld dat haar man eerder meerdere malen bedreigd is, vanwege dat hij een Koerdische patriot was.

Ze zegt, dat haar

moorden vanuit een centraal gepleegd worden.

En, dat hierdoor niemand is gevonden.

Haber Merkezi

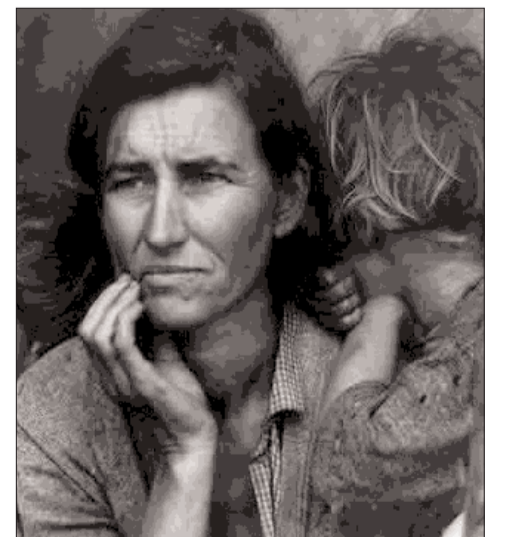
Waarom zoeken vrouwen geen hulp bij mishandeling

Het is erg moeilijk om te begrijpen waarom vrouwen geen klacht in dienen wanneer ze mishandeld worden. Meestal ontkennen ze een lange tijd dat ze mishandeld worden. Ze proberen zichzelf wijs te maken dat het normaal is en dat het in elke relatie wel voorkomt. Dit kan komen doordat ze hebben gezien dat hun vaders ook hun moeders hebben geslagen. Sommige beschuldigen zich zelf en denken dat ze er zelf om hebben gevra-

agd. Wanneer het vaker gebeurt komen ze erachter dat het niet klopt wat hun mannen doen. Maar het is niet makkelijk om je man te verlaten of een klacht in te dienen bij een organisatie. Er zijn hier verschillende redenen voor. De belangrijkste reden is angst en een ander belangrijk reden is kinderen. Als ze kinderen hebben willen ze hun het gezinsleven niet ontnemen.

Meestal ligt het probleem ook bij het inkomen. Doordat ze zelf niet

genoeg inkomen hebben kunnen ze niets doen. Wat vrouwen wel doen is natuurlijk verzetten dat doen ze op verschillende manieren. Sommige vrouwen proberen alles zo perfect mogelijk te doen, terwijl andere praten en proberen ze te overtuigen dat het niet goed is wat ze doen. Maar er zijn natuurlijk ook vrouwen die terugslaan of dreigen met het beëindigen van relatie. Verzetten helpt wel af en toe maar toch niet altijd en het is ook meestal tijdelijk. Daarom is

het belangrijk om hulp te zoeken bij organisaties die daarvoor bevoegd zijn.

Rojda Amed

Kürdistan Dağlarından Yeni Bir Sinema Filmi

Kürt sinemasında ilklere adım atan Halil Uysal'ın yeni yapımı "Beritan" adlı filmi çok yakında Avrupa Sinemalarında gösterime girecek.

"Beritan"

Kürdistan dağlarında Halil Uysal, Jinda Baran, Dersim ve Emine Türk adlı gerillaların oluşturduğu bir proje çerçevesinde 17 kişiden oluşan bir sinema ekibinin iki yıllık emeklerinin ürünü olan Beritan adlı film nihayet sinemaseverlerle buluşuyor.

1972 yılında Solhan ilçesinde doğan ve aslen Dersimli olan Gülnaz Karataş (Beritan) adlı kadın gerillanın, 1992 Güney Savaşı olarak bilinen ve PDK, YNK, TC işbirliğiyle PKK ye karşı geliştirilen "Sandviç Harekatında son dakikasına kadar direnerek mermileri kalmadığında da kendisini uçurumlardan atarak adeta bir efsane haline gelen eyleminin ve bunun etrafında dönen olayların konu edildiği Filmin senaryo, çekim ve montaj da dahil tüm çalışmalarının Kürdistan dağlarında yapılmış olması, filme bir ilk olma özelliği bahsediyor.

Tam bir gerilla filmi

Bu filmin projesi oluşturulduktan sonra, başta Kürdistan Özgür Kadın Partisi PAJK ve Halk Savunma Güçleri olmak üzere, bir çok kurum ve oluşum da filme hem finanse etme, hem de eleman tahsis etme boyutuyla katkıda bulundular. Film bu açıdan aslında tam bir gerilla filmi. Filmin çekiminin yapıldığı bütün alanlardaki Karargah yönetimleri, lojistik ve cephane birimleri, adeta filmin bir parçası haline geliyorlar ve 17 kişilik ekip aslında kamera arkasında adeta bir ordu gibi. Tüm oyuncuların gerillalardan oluşması, aslında oyunculuk değil de, kendi doğal yaşam akışlarını yansıtmaları, çok profesyonel duygular verilmesini sağlıyor. Bu yan, filmin teknik imkansızlıktan kaynaklı açıklarını da kapatan bir yan oluyor. Ne de olsa, ekibin ağır-

lıklı bir kısmı sinemayla önce hiç ilgilenmemiş oldukça amatör sinemacılar, ama profesyonel gerillalar. Tabi bu bazı dezavantajlar da yaratmıyor değil. Ekibin üyelerinin belirttiklerine göre, özellikle savaş sahnelerinde kurşun ve bomba yağmurları altında oyuncuların heyecanlı mehzilerine yönelmeleri gerekirken, yılların verdiği rahatlık ve alışılmışlıkla havaya bir türlü girememeleri ciddi bir sorun yaratıyor ve bazı sahneleri defalarca çekmek zorunda kalıyorlar. En dikkat çekici yanlardan biri de, filmin bazı sahnelerinde rol alan bazı gerillaların 2005 yılı içindeki çatışmalarda yaşamlarını yitmiş olmaları. Bu da filme ayrı bir anlam katıyor. Bu nedenle bu filmin çekilmesinde katkısı olan tüm gerillalara gerçekten teşekkür etmek gerekiyor.

Filim ekibi Ş.Beritan'ın cenazesini çıkardı

Filmde mekan olarak, Zap vadisi ve Beritan'ın tüm gerillacılık yaşamının geçtiği Xakurke alanları seçildi. Bu da ekibin emeklerine farklı bir anlam kattı. Yeri geldiğinde tüm malzemeleriyle birlikte on günlük yolları yürüyerek, Beritan'ın ayak bastığı topraklardan patikalardan geçerek, belki de Beritan'ı daha da fazla hissetmek istediler. Ve Beritan'ın kutsal eylemini yaptığı Xakurke de bulunan uçurum, filmin çekimlerinin en temel mekanı oldu. Yine

çok güzel bir rastlantıyla ekibin tam da Xakurkeye ulaştığı süreçlerde, 13 yıl sonra Beritan'ın cenazesinin bulunduğu, bu alandaki tüm şehitlerin cenazelerinin toplanacağı ve Şehit Beritan adına bir şehitlik yapılacağı haberi geldi. Bu film ekibinin yaşadığı en coşkulu andı. Neredeyse yarısına gelinen çalışmanın tam da orta yerinde gelen bu haber, filme çok ayrı bir seyir kazandı. Ancak filmlerde olabilecek birşeydi bu. Nitekim filmin başrol oyuncuları, senaristleri ve yönetmeni, teknik ekibi ve tüm oyuncuları, Beritan'ın mezarını açan gönüllü gerilla grubu oldu. Yüksek dağların tepesinden tabut içinde cenazeleri taşıyan gerilla grubu, film ekibinin ta kendisiydi. Her biri bir arkeolog inceliğinde, tarih ötesinden kalan bir tanrıça mezarını açar gibi açtılar Beritan'ın mezarını. Sonra da yüzlerce gerillanın katılımıyla defin töreni yapıldı. Bu çekimlerin hepsi filmin en etkili sahneleri oldu.

Ben de bu filmin proje aşamasından itibaren bu ekiple ilişkilene şansına sahip oldum. Bulduğum Maxmur kampında zaman zaman onlarla görüştim. Yaşadıkları heyecanı, stresi, Beritan'ı layıkıyla yansıtabilme kaygılarını, korkularını ama bu filmi mutlaka yapmayı da bir aşk, hatta deli-

ce bir sevdâ gibi ele aldıklarını yakından hissettim. Ekip, senaryoyu hazırlama aşamasında öncelikle Beritan'ı tanıyan tüm gerillalarla yapılan uzun sohbetlerden, Beritan'ın bir buçuk yıllık kısa, ama anlam yüklü gerilla yaşamı boyunca tuttuğu günlüğünden, Kürt Halk Önderi sayın Abdullah Öcalan'ın Beritan'ın eylemi hakkında çeşitli süreçlerde yaptığı değerlendirme ve çözümlenmelerin okunmasından yola çıktı. Bunlarla da sınırlı kalmayarak, aylarca hatta haftalarca süren bir yoğunlaşma süreci ardından bir senaryo oluşumuna gidildi. Senaryo oluşumunda bir tekste bağlı kalınmayarak, çekimlerde tüm ekibin katıldığı tartışma platformlarıyla yeniden biçimlendirildi. Filmin akışı içinde kurgu olan bazı boyutlar olmakla birlikte, tüm olaylar başta Beritan'ın olmak üzere, yaşanmış gerçek gerilla anlarından alındı.

Filmin müzikleri için, Kürt sanatçılarıyla ilişkilenen sinema ekibi, bu teklifi enstrümental ağırlıklı bir albümü de bulunan Kürt müzisyen Mehmet Güle götürdüler ve sanatçı bu projeden dolayı oldukça heyecanlandığını ve bu teklifi seyerek kabul ettiğini belirtti. Filmi izleme olanağı olmamasına rağmen Memo, tüm müzikleri Avrupada bulunan

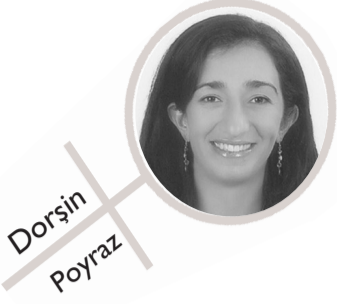
MIR müzik stüdyolarında hazırlayarak, ekibe ulaştırdı. Ekibin tüm elemanları, filmin müziklerinin tam da diledikleri gibi olduğunu, vermek istedikleri duyguyu hiç filmi görmeden veren Memo'nun çabasının çok önemli olduğunu düşünüyorlar.

Evet, bu Halil Uysal'ın ya da gerillaların değişimiyle kameraman Halil'in ilk filmi değil. Altıncı film çalışması. Ama bugüne kadar izleyen herkesin, şimdiye kadar yapılan filmlerin en iyisi dediği bir film. Film, LORIN adlı bir yapım şirketi tarafından yakında DVD olarak basılacak. Ama ondan önce Avrupa'nın birçok sinemasında gösterime girecek. Danimarka da gösterime girdiği ve çok olumlu tepkiler aldığı da gelen haberler arasında. Tüm Kürdistanlıların zevkle izleyeceğine inandığım bu filmin tüm gelirleri bu sinema ekibinin yeni film projelerine akacak. Bu nedenle herkesin yüksek bir duyarlılıkla yaklaşması ve gerillanın sanatsal çalışmalarına katkı sunması çok önemli. Filmi izleyerek siz de ekibinin bir parçası olabilirsiniz. Ne dersiniz?

Songül Beyazgül

Kadına dair

Dorşin
Poyraz

Neden Yazmak...

Ünlü yazar Gabriel García Márquez'e niçin yazdığını sormuş bir gazeteci. O da bu sorunun anlamsızlığını ifade etmiş olsa gerek, "Kendimi arkadaşlarıma sevdirmek için" demiş. Yazmaya çalışan her insanın muhakkak bir amacı vardır elbette. Anlamsız bir eylem değildir yazmak. Günlük yazmaktan ilk aşka yazılan şiire, gazeteye yazılan okur mektubundan romana kadar her satır bir eylemdir. Okur yazar oranı düşük bir toplumun üyesi iseniz eğer, yazmak, kırk satır kırk katır meselesinden daha zor sayılabilir.

Yazma kültürü, gelişkin toplumlarda daha yoğundur. İnsanlar yaşadıkları her an'a bir anlam yüklüyor ve bu yaşananın unutulmaması için bir yerlere not düşüyor. Çünkü gelişkin toplumların insanı kendi yaşadıklarına değer veriyor. Ortadoğu toplumları gibi acılarını unutmayı değil, ondan sonuç çıkarıp bir daha acı yaşamamayı tercih ediyor. Bu yazılanlar büyük edebi değerler olmasa bile kişinin kendi tarihini oluşturması da bir edebi eser kadar büyük önem taşımaktadır. Ki toplumların tarihi de bireylerin tarihinden oluşmuyor mu? Gelişmişliğin en büyük ölçüsü yaşadıklarından sonuç çıkarmaktır. Bunun adına toplumsal bellek diyoruz.

Ortadoğu'lu tüm halklar açısından bir belleksizliğin olduğunu söyleyebiliriz. Acılar bu kadar birbirini takip ederken, her yaşanan bir önekinde bu kadar benzerken, ve daha dün yarıbaşımızda gelişen olay bugün bizim de başımıza gelirken, bu, genel anlamda bir belleksizliğin ifadesidir.

Yazmak paylaşmaktır: acılarını, mutluluğunu, sıkıntılarını, merakını utanmadan, küçümsemeden ulaşılabildiği insanlarla paylaşmaktır. Bizler acılarımızı içimize gömüp mutluluğumuzun her an bozulmasından korkarak yaşamayı öğrendiğimiz için, bunu başkaları ile paylaşmak yerine tanrıya dua etmeyi tercih ederiz. Ya da acılarımızın doğallığına kendimizi alıştırmaya çalışır, bağrımıza taş basarız. Oysa yazmak, neden-sonuç ilişkisini gerektirdiğinden, insana çözüm gücü olma yollarını öğretir. Bu nedenle duygulardan çok mantığın hareketli olması gerekir. İnsan hayatı boyunca kendisine bir şekilde biçim vermeye çalışır. Duygularına, çevresi ve ailesi ile olan ilişkilerine, arkadaşlarına karşı kendini sürekli sorgular. Bazen bunun farkında olmayız ama arkadaşımızın küçük bir dargınlığının tekrarlanmaması için kendimize çeki düzen veririz. İşte özellikle günlük yazmanın kişinin kendi duygularına biçim verme aşamasında çok önemli bir yer tuttuğunu söyleyebilirim. Bunu geliştirerek, köşe yazısı yazmak, gelişen bir olaya karşı tavır almada daha objektif olmayı getirirken, roman yazmak içinde yaşanan toplumu bir bütün olarak çözümlemeyi ve anlamayı getirir. Kısacası başka pencerelerden de bakmayı öğretir yazmak. Yazmamak bizi yazmanın öneminden öyle uzaklaştırmış ki, günümüz siyasi kurumlarından birinde bir fiil siyaset yürüten ve iddali olan bir genç arkadaşımız, hayatı boyunca hiçbir köşe yazısı okumadığını söyledi, gülerken. Siz de olsanız sanırım ona şu cevabı verirdiniz. "Eğer okumuş olsan nerede ağlayıp nerede güleceğini bilirdin."

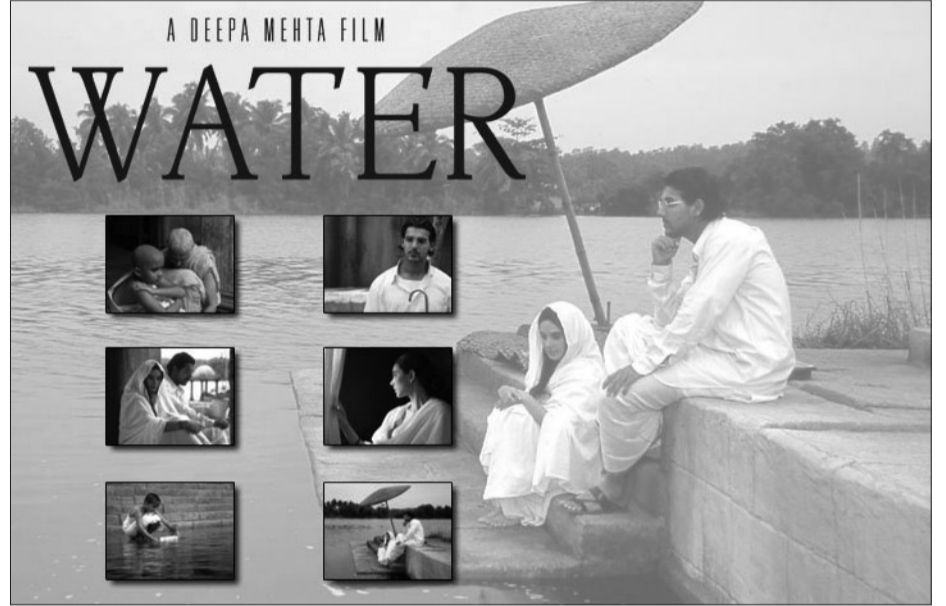
Kadının Kaleminden

Dul Kadınların Dramı

Hindistanlı yönetmen Deepa Mehta'nın 2005 yılında çektiği son filmi "Water/Su" kadın yaşamının sınırlanmasına dair ipuçlarıyla dolu. Büyük çekim zorlukları sonucunda film gösterime girecek.

Hindistanlı yönetmen Deepa Mehta'nın 2005 yılında çektiği son filmi "Water/Su" kadın yaşamının sınırlanmasına yaptığı göndermeler ve filmin çekimi aşamasında yaşanan tartışmalar ile dikkat çekici. Kadın özgürlüğü ve Kürdistan'da kadın intiharları üzerine kafa yoran herkesin izlemesi gereken bir film bence. Mehta'nın filmi her ne kadar klasik bir drama tarzında çekilmiş olsa da insanı içeriği ve aynı zamanda filmin senaryosunu da yazan yönetmenin özgürlükçü tutumu açısından alkışa değer bir film. Bazı filmler konularıyla, bazı filmler konunun işleniş tarzıyla, bazı filmler de oyuncuların performansıyla dikkat çekerler. İşte Su filmi konu ve oyunculuk açısından insanın yüreğine hitap eden hümanist bir film.

Film Hindistan'da yaşayan ve sayıları 34 milyonu bulduğu belirtilen dul kadınların dramını 8 yaşında dul kalan bir kız çocuğunu merkezine alarak işliyor. Dul kadınların dramı bize yabancı değil aslında; kocalarını kaybeden Hindistanlı kadınlar Hindu inancına göre bir daha evlenememektedir. Dul kadınlar, 10 yaşının altındaki çocuk dullar da dahil, ailelerince terkedilerek, sadece dul kadınların kaldığı özel bir yerde yaşamak ve kaderlerine razı olmak zorundadırlar. Sağları kesilen ve geleneksel beyaz Hindu kıyafetleri giymek zorunda olan dulların tek yaptıkları şey, gün boyu Ganj Nehri'nde yıkanarak tanrıdan günahlarını affetmesini dilemektir. Hindu inancına göre dul kadınlar ya ölen kocaları ile birlikte ölmeyi göze alacaklar veya ömür boyu dul kadınlara ait evlerde yalnızlığa terk edileceklerdir. Bir üçüncü yol daha vardır ki hepsinden beterdir bel-

ki de, o da ailenin kabul etmesi şartıyla ölen kocalarının küçük erkek kardeşleriyle evlenmek!

Film seti yakılmış

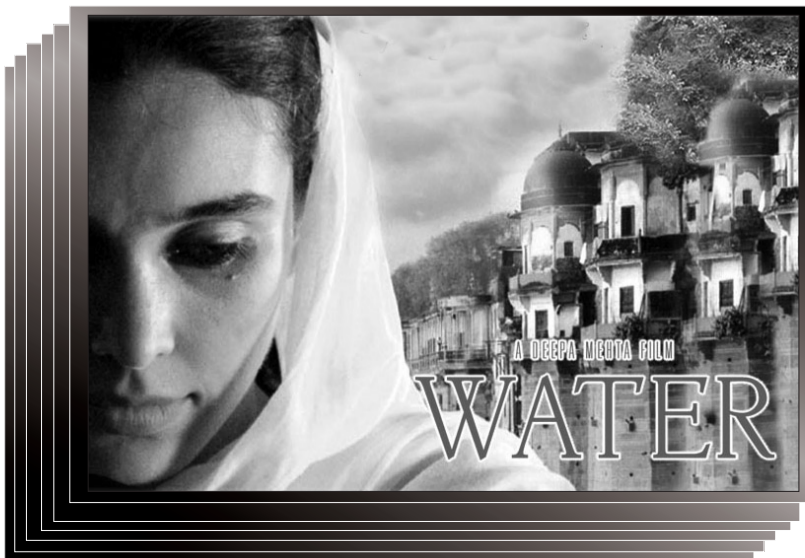
Çekim aşamasında Hindu radikallerin büyük tepkisini alan Su filmi, film setine yapılan fiziki saldırılar ve yönetmenin ölümle tehdit edilmesi nedeniyle Sri Lanka'da ancak gizli bir adla tamamlanabilmiş. Hindu radikaller filmin Hint kültürünü, dinini çarpıtacağı ve kötülediği gerekçesiyle film setini birkaç kez basıp ateşe vermişler. Bu nedenle çekimleri ancak 5 yılda tamamlanan filmin şimdi Kanada'da yaşayan yönetmeni Deepa Mehta radikal Sihler tarafından istenmeyen kişi ilan edilmiş Hindistan'da.

Filmde olaylar 1938 Hindistan'ında geçmektedir. İngiliz sömürgeciliğine karşı Gandhi'nin başını çektiği direniş sürerken, çok erken yaşta evlendirilmiş ve 8 yaşında dul kalan Chuyia ailesi tarafından dul kadınların yaşamak zorunda olduğu bir eve bırakılır. Ailesinin onu neden terkettiğini anlamakta zorlanan Chuyia, kısa zamanda evine bir daha dönemeyeceğini anlar. Her yaştan ve bazısı ölüm döşeginde yok-

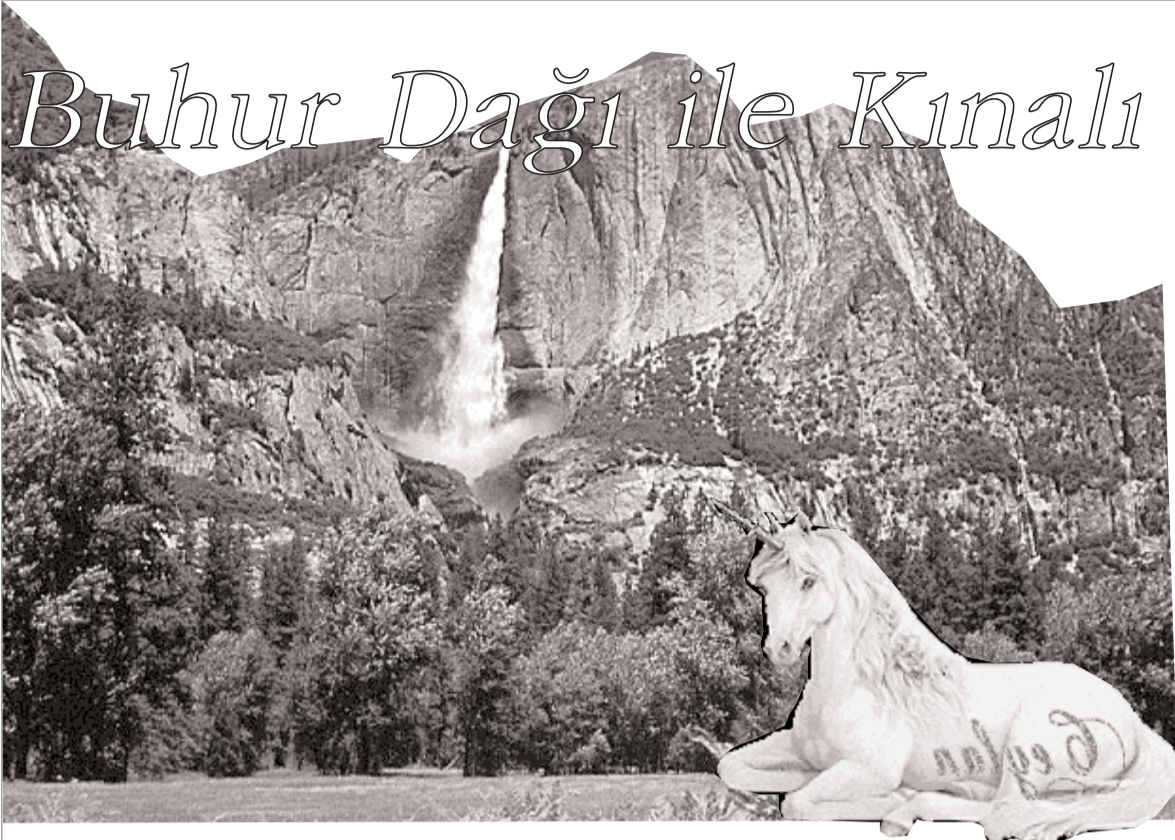
sulluk içinde yaşamakta olan dul kadınların arasında hapis olan Chuyia; zorla fahişelik yaptırılan genç dul Kalyani (Lisa Ray) ve suskun her zaman ciddi görümlü olan Shakuntala (Seema Biswas) adlı iki kadınla yakın arkadaşlık kurar. Genç ve güzel dul Kalyani dullar evinin finansmanını sağlamak amacıyla zengin erkeklere peşkeş çekilmektedir, ama birgün Gandhi taraftarı üniversite mezunu yakışıklı bir genç ona aşık olur. Tüm dini ve toplumsal gelenekleri görmezden gelerek Kalyani ile evlenmek isteyen Narayan (John Abraham) korkunç bir sürprizle karşılaşır. Babası Narayan'ın aşık olduğu Kalyani ile "onu din adına onurlandırmak" için yatmıştır! Evlenme fikri yüzünden dullar evinden de kovulan ve fahişelikten başka bir seçeneği olmayan Kalyani ise Ganj nehrinin kutsal sularında intihar eder.

Kadın özgürlüğü sorunu her yerde

Filmin ana karakteri rolündeki küçük kız Chuyia ise dullar evinin kadın ağası tarafından yeni gelir kaynağı olarak kullanılmaya başlanır. Bu arada Gandhi cezaevinden serbest bırakılmıştır, Ağır başlı ama kaderini sorgulayan Shakuntala, Chuyia'yı kaçırır ve Gandhi taraftarı Narayan'a teslim ederek başka şehire gönderir. Chuyia kurtulmuştur ama filmin sonunda ekranda beliren yazı, 2001 nüfus sayımlarına göre Hindistan'da kaderlerine terk edilmiş 34 milyon dulun hala yokluk içerisinde yaşamakta oldukları gerçeğini bir tokat gibi indirir izleyiciye. Kurtuluş yok tek başına!

Buhur Dağı ile Kınalı Ceylan

bendim koca dağ,
Buhur Dağı!...
Sesine sevdalandım da buldum seni..
Ne var ki ben bir yaralı ceylan, sana ne hayrım olur ki..
Geldim, gördüm, seni...Fakat benim daha gidecek yolum var."

ramı onunla sarıp bekleyeceğim iyileşmeyi... Sende kalırsam şu halimle; sana acıdan, tasadan başka bir şey vermem. Sen bir yüce dağsın, sabır taşlarıyla döşeli bayırların... Beni sen de anlamazsan, kimler anlansın?"

Dağ küsmüş, ceylan boynu büyük; vurmuş kendini yollara...
Buhur Dağı'nın hasreti yüreğinde, gözden kaybolup, gitmiş uzaklara...

Buhur Dağı fısıldamış ardından:

"Bekleyeceğim seni, taşım üstünde taş kalmayınca, toprağında tek bir ot bitmeyinceye değin..."

Bir vakitler, herkeslerin türlü savaşlardan sonra terkettiği bir viran şehrin yanında, bir dağ varmış... Halk Buhur Dağı ismini vermiş ona çok eskilerden..Dağ onca ağacına, çiçeğine, suyuna, taşına rağmen çok yalnızmış... Gün geceye durduğunda, gökyüzüne bakar, gördüğü her yıldızda bir türkü söylemiş...Yine öyle gecelerden bir gece, kaldırmış başını göğe, haykırıyormuş türküsünü ki; birden, bir hışırtı duymuş... Bakmış ki güzeller güzeli kınalı bir ceylan durur karşısında... Durur da öylece süzer nazlı gözlerini ona doğ-

ru...Dile gelmiş de seslenmiş bir bakışta vurulduğu Kınalı Ceylan'a...

"İşte nicedir beklediğim, nicedir düşlediğim yarım geldi, umudum, ışığım, sevincim geldi, hoş geldi... Yaklaş maralım, daha da yaklaş ki yakından göreyim güzelliğini."

Ceylan ürkek, ceylan telaşlı, ardına bile bakmadan, seke seke gözden kaybolmuş sessizce... Sinmiş uzaktaki bir ağacın gölgesine, derdini dillendirmiş kendince:

"Sesini duydum uzak diyarlardan, yaktığın türkülerde anlattığın

Rüzgarlar Kınalı Ceylan'ın sözlerini taşıdığında Buhur Dağı'na, kara bulutlar çökmüş zirvesine...

"Duydum seni kınalım, duydum da duymasına, hem kendini gösterir hem de neden kaçarsın? Her gece seni söyledim ezgilerimde, seni yazdım gökyüzüne..

Ceylanın küçücük yüreği burkulmuş acıyla... Korka korka dağın hışmından, seslenmiş ona titreyen sesiyle:

"Nedir bu, feryadım?.. 'Zaman' dedikleri bir ilaç varmış, ben daha yollara düşüp onu bulacağım, ya-

Geliştirici hareketler

Çocuklar aşağıdaki alıştırmalarımıza devam ediyoruz. Bu şekilde bu ayki oyunumuzda bitirmiş olacağız. Size iyi eğlenceler

Solucan Yürüyüşü

Amaç: Sırt kaslarını geliştirmek, omurga eğriliğini (skolyoz) önlemek

Başlangıç Duruşu: Sırtüstü yatılır. Kollar gövdeye bitişirilir.

Uygulama: Gövde, zemin üzerinde omuz silkme hareketiyle baş yönünde kaydırılır. Sağ ve sol omuz sırayla, art arda hareket ettirilir. Bu hareket bir solucanın kıvrılmasına benzer. Alıştırmada eller yardımcı olarak kullanılmamalıdır.

Parmak Ucunda Yürümek

Amaç: Ayakları ve baldırları güçlendirmek, duruşu düzeltmek
Başlama Duruşu: Çıplak ayaklarla ayakta durulur.

Uygulama: Topuklar yerden kaldırılarak parmak ucuna basılır ve böylece yüz adım atılır. Topuklar olabildiğince yukarda tutulmalıdır.

Ayak Kenarları Üstünde Yürümek

Amaç: Düz tabanlılığı engellemek, bilek eklemine güçlendirmek

Uyarı: Bu alıştırma yan bağlardaki hasarlardan kaynaklanan eklem sorunları olan çocuklara uygun değildir.

Başlama Duruşu: Çıplak ayaklarla ayakta durulur.

Uygulama: Her iki ayak, tabanları birbirlerine bak-

acak ve yere değmeyecek şekilde dışa doğru bükülür. Ayakların dış kenarları üzerine basılarak yüz adım atılır. Bu çalışmada bedenın tüm ağırlığı ayakların dış kenarları üzerine binmiş olmalıdır.

Göz Masajı

Amaç: Göz yorgunluğunu gidermek, görme duyunu güçlendirmek
Başlangıç Duruşu: Gözler kapalı oturulur.

Uygulama: Göz çevresindeki dairesel bölgeye her iki elin işaret ve orta parmakları kullanılarak darbeleme ve bastırma yoluyla masaj yapılır. Hareketler dairesel olmalıdır. Sağ elle sağ göz, sol elle sol göz çevresinde çalışılır. Eller temiz olmalıdır.

* Bu yazı Dr. Dahong Zhuo'nun "The Chinese Exercise Book" adlı kitabından Tutku Çetin tarafından Türkçeleştirilmiştir

Bilmece

- 1- Gözlemeyi en çok kim sever?
- 2- Hangi kazanın kaymakamı yoktur?
- 3- Arı ile eşek arasında ne fark vardır?
- 4- Beş yıllık okulu otuz yılda bitirene ne denir?
- 5- Hangi macunla diş fırçalanmaz?
- 6- Kim evini kiraya vermez?
- 7- Dokunmadan tutulan şey nedir?
- 8- Denizler niçin tuzludur?
- 9- Hangi istasyonda tren durmaz?
- 10- Hangi ağrı en güzel ağrıdır?

- Cevaplar**
- 1- Nöbetçi
  - 2- Trafik kazasının
  - 3- Arının eşgeği vardır ama eşgeğin arısı yoktur
  - 4- Öğretmen
  - 5- Lahmacunla
  - 6- Kaplumbağa
  - 7- Oruç
  - 8- Balıklar kokmasının diye
  - 9- Benzin istasyonunda
  - 10- İlk göz ağrısı

ÇOCUKLARIN BENİ BOYAYINNI

Şimdi Ekolojik Beslenme Zamanı

Sağlıklı yaşamak isteyenler, hastalıklardan korunmanın yolunun "Ekolojik besinlerden" geçtiğinin farkında. Pe ki, ya siz?

Çevreye zarar vermiyor!

Ekolojik ya da diğer bir deyişle organik tarım; kimyasal girdi kullanmadan, üretimden tüketime kadar her aşaması kontrollü ve sertifikalı bir tarımsal üretim biçimi. Amaç, toprak ve su kaynakları ile havayı kirletmeden çevre, bitki, hayvan ve insan sağlığını korumak. Beslenme ve Diyet Uzmanı Selahattin Dönmez'e göre sağlığımızı tehdit eden dört önemli faktör mevcut. Bunlar; genleriyle oynanmış tohumlar, zirai ilaçlamalar, suni hormonlar ve katkı maddeleri. Zirai üretimde kullanılan sentetik, kimyasal ilaçlar ve suni gübreler, dünya genelinde hava kirliliğine yol açıyor. Ayrıca hormon içeren ve genetik mühendisliğinin ürünü olan besinler de, doğanın öz yapısını bozuyor. Bunların sonucunda, bitkilerin fizyolojisi ve yapısı değişime uğruyor.

Sağlıklı bir yaşam sunuyor

Bugün markete ya da pazara gittiğimizde, ürünlerin maalesef bir çoğunda gıda katkı maddesi bulunuyor. Bunlardan kurtulmanın tek yolu ise etiketlere bakıp içinde kimyasal madde olmayanları tercih etmek. İşte, bu noktada kurtarıcımız, hiç kuşkusuz ki "ekolojik" ürünler. Çünkü "Konvansiyonel" olarak adlandırılan bu tarımın yarattığı ciddi tahribatlara karşılık, "ekolojik" tarım çevreye zarar veren hiçbir etken içermiyor. Konvansiyonel tarımda oluşan toksik metaller toprağa, suya ve besinlerimize karışarak sağlığımızı cid-

Günümüzde alışveriş yapmak hiç de kolay değil doğrusu. Hangi ürünü almaya kalksak, pek çok hastalığa adeta davetiye çıkarıyor.

di anlamda tehdit ediyor. Selahattin Dönmez'e göre bu metallerin etkileri uzun ve kısa vadede; uykusuzluk, yorgunluk, baş ağrısı, egzama, hafıza kaybı ve konsantrasyon eksikliği, depresyon, bağışıklık sisteminde zayıflık, otoimmün hastalıklar, yüksek tansiyon olarak karşımıza çıkıyor. Konvansiyonel tarımın bir başka önemli noktası da; kimyasal maddelerin çoğunun kanserojen etkiye sahip olmaları. Dünya genelinde yapılan bir araştırmada; tütünde yoğun şekilde yararlanılan tarım ilaçlarının, akciğer kanseri oranını dünyaya genelinde yüzde 2, Türkiye genelinde de yüzde 5 oranında artırdığı gözler önüne serilmiş. Ayrıca, yine konvansiyonel tarımda pek çok marmelatta kullanılan katkı maddeleri kansere yol açabiliyor. Ekolojik ürünlerde ise tatlandırıcı olarak hiçbir zararlı olmayan bal ve elma suyu konsantresi kullanılıyor. Ayrıca, ekolojik üründe kullanılan ambalajlar mümkün olduğunca geri dönüşümlü ve doğaya uygun elde ediliyor.

EKOLOJİK Mİ, DEĞİL Mİ?

Bir ürünün "ekolojik" olarak adlandırılabilmesi için, bağımsız bir kontrol kuruluşu tarafından sertifikalandırılmış olması gerekiyor. Bunu, alışveriş yaparken ürünün üzerindeki etiketten teşhis edebilirsiniz.

*Denetim firmasının, organik ürün satan şirkete verdiği sertifikanın, bir kopyasının, satış noktasında görülür bir şekilde asılması şart görülüyor.

*Etiket üzerinde Tarım Bakanlığı'nın organik tarım logosu yer alıyor olmalı.

*Ekolojik ürünler, diğer ürünlerden ayrı reyon ve bölümlerde satışa sunuluyor.

Reyonda "organik ürün" reyonu olduğu açıkça belirtiliyor.

*Ürünün kapalı ambalajlarda olmasına da dikkat edin. Çünkü açıkta satılan ürünler, ekolojik değerini kaybediyor.

NE SAĞLIYOR?

*Toprağın canlı tabakasını koruyor

*Çevre kirliliğini önüyor.

*Kanser, kalp hastalıkları ve alerji gibi hastalıklara karşı koruyucu etkisi var.

*Hasta olanların yaşam kalitesini yükseltiyor.

*Hastalıklar sonucunda oluşabilecek komplikasyonları önüyor.

*Alerjik cilt hastalıklarını engelliyor.

*Damarların yaşlanmasını önüyor

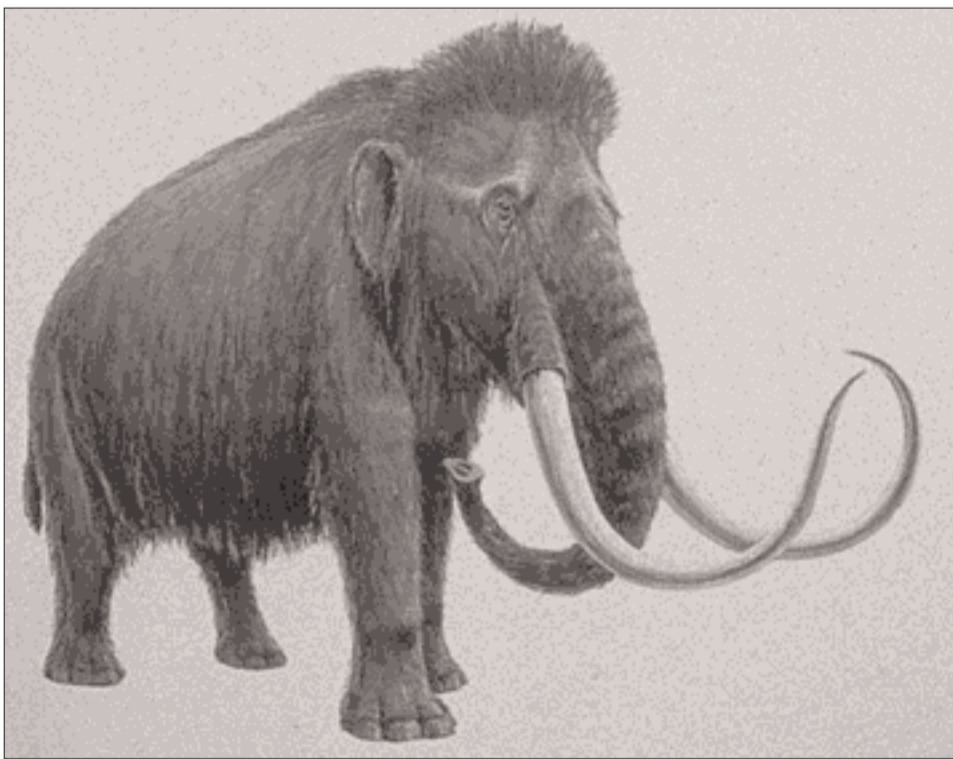
*Antiaging görevini üstleniyor; yaşlanmayı geciktiriyor.

*Toksinlerin boşaltılmasını sağlıyor.

*Hücre sağlığını koruyor.

*Kanın temizlenmesine yardımcı oluyor.

www.formsante.com.tr

Bilim insanları, Buz Çağı'ndan sonra vahşi atların ve mamutların soylarının tükenmesinin nedeninin insanların avlanması değil, küresel ısınma olduğunu öne sürüyor

Vahşi atların ve mamutların yok olmasının sorumluluğu insanların olmayabilir. Yeni bir teze göre, bu türler küresel ısınmayla Buz Çağı'ndaki doğal dokunun değişmesine ayak uy-

duramadılar. En önemli besin kaynağı olan otlakların ortadan kaybolması, bu hayvanların topluluklar halinde açlıktan ölmelerine neden oldu. University of Alaska profesörü Dale Guthrie, 600'den fazla fosili radyokarbon tarihlendirme yöntemiyle yaptığı incelemede, mamutların ve vahşi atların insanların Bering Boğazı'nı aşarak Amerika kıtasına girmeden önce yok olmaya başlamış olduğu fikrini ortaya atıyor.

Mamutların soylarını küresel ısınma mı tüketti?

Isı değişimi otlakları değiştirdi

Guthrie, Amerika kıtasının kuzeyinin 13 bin ila 11 bin yıl öncesinde önemli bir iklimsel dönüşüme sahne olduğunu vurguluyor; "Bu dönemde hayvanların vücut boylarının değiştiğini görüyoruz, ısı değişimi olduğunu biliyoruz ve tam bu sırada insanlar kıtaya ayak bastı. 13 bin yıl önce hayvanların besin değeri yetersiz kuru otları yediğini düşünüyorum. Sonrasında Alaska ve Yukon bölgesi ısınınca ırmaklar şişti, otlar yeşerdi; bizonlar ve vahşi geyikler daha iyi beslendi daha hızlı ürediler."

Aşırı avlanma hala geçerli bir sav

Dinazorların soyunun tükenmesi

gibi, mamutların da yok olması bilim dünyasında en çok tartışılan konulardan biri. Son çalışma Amerika kıtasının kuzey bölümleri için önemli ipuçları içeriyor olsa da, birçok bilim insanı yeryüzünün diğer bölgelerinde bu hayvanların soyunun insanların avlanmasından dolayı tükendiğini savunmaya devam ediyor. Yeni tezin kıtanın güneyinde Texas, Arizona gibi bölgelerindeki tükenmeleri açıklamadığı da dile getiriliyor. Bu nedenle kimi uzmanlar insanoğlunun aşırı avlanmasının da mutlaka bir etken olduğu görüşünde.

Akıntılar

Dr. İlhan Diken

Akıntılar, kadınların doktora en sık başvurduğu hastalık şikayeti- dir. Organ normal olarak nemli bir yapıya sahiptir. Organ duvarlarındaki ve içinde bulunan rahim ağzında- ki bezelerden salgılanan sıvılar bu nemliliği-ıslaklığı sağlar. Vajina vücudun dışarıya açılı- mını boşluklarından bir ta- nesidir. Organ ıslaklığı kadının sağlığı açısından gereklidir . Mühim olan var olan akıntının normal mi, yoksa bir hastalık habercisi mi olduğunu ayırt et-

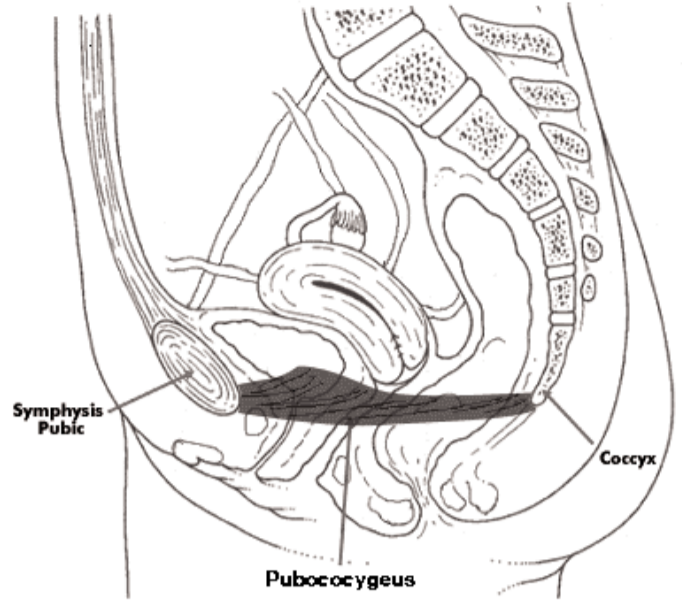
mektir. Çünkü varolan akıntı kişinin hareketi, ayakta durması gibi nedenlerden dolayı yerçekiminin etkisiyle organ- dan dışarı akacak ve iç çamaşı- rında veya pedinde bir ıslaklık oluşturacaktır. Ve bu salgılan- ma herhangi bir hastalık veya sıkıntı yoksa sağlıklı bir kadın- da süreklidir.

Normal akıntı berraktır ve sıvı yumurta akını andırır, koku yapmaz. Bu ıslaklığın kıvamı adet başlangıcından itibaren 14. gün civarı biraz de- ğişebilir ve sıvılaşabilir. Bunun amacı doğanın döllenmeye hazı- r yumurtanın döllenmesini kolaylaştırmak için salgının kı- vamını değiştirmesidir rahim ağzındaki ve buradan salgılan- an sıvıdaki tüm değişiklik- ler buradan spermin kolayca geçerek yumurtaya ulaşmasını sağlamak içindir.. Adet döne- mine yaklaştıkça bazı hanımlarımızda organda bir koku ola- bilir ve akıntı rengi koyulaşa- bilir. Bu adet kanamasını oluş- turan hormonların bu dönem- de getirdiği etkisidir.

Tanımladığımız dışındaki bütün akıntıları muayene oluncaya kadar bir hastalık be- lirtisi olarak kabul etmek ve

en kısa zamanda doktora baş- vurmamak sağlığımız açısından gerekli ve önemlidir. Rahatsız edici bir vajinal akıntıyla yaşa- mak kişinin hayat kalitesini düşürecektir. Kendinize olan güveniniz azalacak, kendinizi kötü ve huzursuz hissetmenize sebep olacaktır. Cinsel yaşantı- nızı ve partnerinizle olan iliş- kinizi etkileyebilecektir. Daha da önemlisi sağlığınızı boza- cak, kısırlığa veya daha kötü sonuçlara gidebilen olaylara sebep olabilecektir.

Akıntılarının tedavisi sanıldı- ğının aksine daha kolay ve de acısızdır. Hele hele belirtilerin ilk başladığı günlerde bize başvuran hanımlarımızın bu sı- kıntıları çok daha kolay ve de basitçe çözülebilmektedir. En sık karşılaştığımız korku nede- ni ise ya kötü bir şey çıkarsa diye düşünüp doktora başvur- mamaktır.Var olan gerçek hiç- bir zaman değişmeyecektir ve gecikmeniz karşılaştıktan korktuğunuz olayları yok et- mez aksine büyütür ve artırır. Ve sonunda basitçe halledile- cek bir sorununuz varken ge- çirdiğiniz zaman, bu sorunu daha da büyümüş bazen de çözülemez bir hale de getire- bilir. Gerçekleri görmemeye

çalışarak yok edemezsiniz. Sağlıklı kalabilmek kendinize saygı duyabilmek için, düzenli olarak bir sıkıntınız ve cinsel hayatınız olsun olmasın doktor kontrolüne gitmektir. Önerdi- ğimiz altı ayda birdir. Eğer sı- kıntınız varsa hemen gitmek en faydalı olanıdır. İnsanın en değerli varlığı kendisidir.

Hanımlarımız bu tip şika- yetleri için doktora başvurma- yıp kendilerine zarar verdikleri gibi, başka arkadaşlarına da önerilerde bulunup onlara da zarar verebilmektedirler. Be- nim kaşıntım vardı, doktora gittim mantar dedi veya man- tar olduğunu düşünüp eczane- den şu ilacı aldım, geçti. Senin de kaşıntın varsa, mantardır. Bundan kullan geçer demek verilebilecek zararların en bü-

yüğüdür. Çünkü, her kaşıntı yapan beyaz akıntı mantar de- ğildir. Bazı bu tip akıntılara verilen mantar ilaçları, daha fazla zarar verebilmekte, hatta kişiye geriye dönülmesi çok zor veya imkansız hasarlar ya- pabilmektedir. Çözüm bu ka- dar basitken ve elinizin altın- dayken doktora başvurmak en sağlıklı, en akılcı ve uzun va- dede en ucuz yol olacaktır.

En yaygın olarak görülen vajinal akıntı nedeni Mantarlar ve de trikomanas ile çeşitli bakterilerin neden olduğu bakteriyel vaginozistir. Bu konuda aşağıdaki diğer ya- zımızda da vajinanın Mantar hastalığını açmaya çalışacağız.

Vajinanın mantar hastalığı

Maya enfeksiyonu olarak ad- landırılır, Mantar tüm doğa- da bulunabilen bir hastalık etkenidir. Normalde vücudumuzda mantarlar bulunmakta ama bunlar normal şartlarda hastalık oluşturma- maktadır.Bazı koşullar bir araya geldi- ğinde var olan mantarlar kontrolsüzce çoğalarak hastalık oluştururlar. Genel- de büyük bir oranda mantar hastalığı oluşumundan Candida albicans dedi- ğimiz bir bakteri sorumludur. Yoğun, beyaz renkte, kesik süt görünümüne bir akıntı ve kaşıntı mevcuttur, dış dudaklarda ve çevrede kaşınmaya bağlı şişlik ve kızarıklık oluşabilir

sunu artırır.

-Başkasına ait iç çamaşırı ve bu gi- bi şeylerin giyilmesi

-Çok fazla diyet şekeri veya tatlan- dırıcı kullanılmaması gerekmektedir.

Tedavi hekimin muayenesinden sonra verdiği ilaçların düzenli kulla- nımı ile olacaktır, hekiminiz ayrıca si- ze iç çamaşırlarınızı kaynatmanızı ve de sıcak ütü ile ütülemenizi de öne- rebilir. Bazen kişinin cinsel partneri- ne de tedavi vermek gerekir, aksi tak- dirde ilişki ile ona geçirdiğiniz veya ondan aldığımız mantar hastalığını te- davi olup iyileştikten sonra tekrar ala- bilirsiniz.

Sebze ve meyveler bağırsak sorun- larını önleyecektir.

Aynı zamanda bolca su içmeyi unutmayın, alkolden kaçınm ve siga- rayı bırakın! Çünkü bu zararlı madde- ler bebeğinizi etkilerken, plasentanın barajını aşılıyorlar !

Çocuklarınızla birlikte size çok mutluluk dilerim, gelecek seferde emziren annelerin beslenme sorunu- nu ele alacağım.

Saygı ve sevgilerimle.

Derleyen: Doktor İlhan Diken

Pratik Öneriler

• Triko Yıkamanın Sırları

İster yün, ister merserize, ister sen- tetik iplikle yapılmış olsun, her örgü- de ortak bazı kurallar vardır:

- Her zaman için, sadece ılık su kullanın, durulamada bile. Durulama- da sık sık değiştirerek bol su kullanın.
- Giysileri sabunlu suya iyice dal- dırın ve çitilemeden nazik bir şekilde yıkayın.
- Örgü giysileri asla sıkmayın. Aksi takdirde giysilerinizin elastikiyetini kay-

beder ve deforme olurlar.

• Islak örgü giysilerinizi sıkmayın, kuru bir havlunun üzerine yayın. Üze- rine de ikinci bir havlu koyun ve hav- lunun üstüne basarak fazla suyu alın. Sonra giysinizi, ısı kaynaklarından uzak bir yere koyun.

• Sararmaya başlayan beyaz giysi- lerinizi bir kaşık oksijenli su kattığınız 1 litre ılık suda 1 saat bekletin.

• En iyi ütüleme metodu, giysini altına nemli bir bez yaymak ve üzeri- ne hafif, kuru bir bez koymaktır. Sıcak ütüyü asla yünün üzerine direkt ola- rak koymayın.

Yemek tarifleri

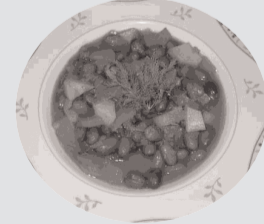
Zeytin Yağlı Barbunya

Malzeme Listesi:

- * 1 su bardağı kuru barbunya
- * 1 orta boy havuç
- * 1 orta boy patates
- * 1 orta boy soğan
- * 1 tatlı kaşığı domates salçası
- * 2 diş sarımsak
- * yarım çay bardağı zeytinyağı
- * 300 ml su
- * 1 tatlı kaşığı toz şeker
- * tuz, yarım limon suyu, süslemek için maydonoz veya dereotu.

Yapılışı:

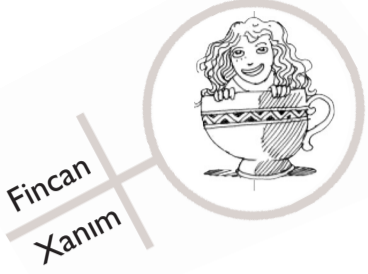
Barbunyaları 1 gün önceden suya ısı- latın. Ertesi gün haşlayın. Suyunu sü- zün. Orta boy bir tencereye zeytinyağı- nı koyun, soğanı rendeleyin veya ince ince doğrayın, 1-2 dakika kavurun. İnce ince doğranmış havuçları ilave

edin, kavurmaya devam edin, salçayı koyun.1-2 dakika daha kavurun, sarım- sakları ilave edin 300 ml suyu tencere- nize boşaltın, karıştırın, şekeri koyun. Kare kare doğranmış patatesleri ve bar- bunyaları ilave edin.

Kaynadıktan sonra ocağı en hafif ko- numaya getirin. Kapağını kapatarak 15 dakika pişirin Pistikten sonra limon su- yunu ilave edin. Servis tabağına aldık- tan sonra ince doğranmış maydonoz veya dereotu ile süsleyin.

Afiyet olsun...

Pembe Dünyalarımız

Bu haftaki konumuzda yaşamın tüm güzelliklerini aktaracağım sizlere, amaaaa zaman zamanda yaşamın çekilmez bir top sahası olduğunuda siz okurlarıma ispatlayacağım. Bazen yaşamda o kadar çok ilginç şeyler olmaktadırki, şaşıyorum vallahi. Mesela yani başınızda ayırmadağımız televizyon ekranlarına geelim. Geçen aylarda da bu sorun üzerinde durmuş-tuk. Dünyada neler oluyor neler bitiyor veya ne tür gelişmeler var. Kim öldü, kim kaldı, ne bileyim hiç merak etmediniz mi? Tartışmalık bir sorun doğrusu. En çok ilgimizi çeken şeyler nelerdir merak konusu doğrusu. Siz kadınlarımızın dünyasına girelim girmesinende hele bir bakalım neler oluyor bu dünyanın içerisinde ne var ne yok.

Bendeniz geçenlerde bir keşifte buldum ki birde ne gördüm dizi dizi dizilen diziler için ekran başına koşuşan kadınlar % 90 a çıkmış, diziler günün önemli gelişmelerinin önüne geçerken rekor kırdı yazık vallahi.

Pembe mempe dizilerdeki temel konulardan olan mutlu aşk hikayeleri toplumu uyuşturan kandırmacalar, dönme dolap gibi dönen dolaplar, şu şunu sevmiş bu buna yakışır," aaaaah ah onun yerinde ben olaydım ben vurulaydım" gibi boş dünyalarla meşkul oluyoruz. Mesela mariannaymış, deli yürekmiş, yalan rüzgarıymış, bilmem ne damatmış, miş miş miş miş ha miş. Ayol sonu gelmiyor, bitmiyor. Ya bu kadarıda olmaz doğrusu. aaaaaaa ayol başka işimiz gücümüz yok mu, neden

küçük dünyalarımıza haps oluyoruz? Yakıştıramıyorum vallahi. Dünyada başka neler oluyor umursamıyoruz. Sonrada bendenize hep isyan edip ayol aşk olsun demeyin. Evin işini süpürür süpürürürsünüz, çocuklar hadi yallah sokağa, hemencik koltuğa oturur çekirdekleri çıt çıt çıtlatarak ekran başına pembe dünyaların diyarına. Nerede olursak olalım bu mirattan kurtulmak için bir çare bulmak gerekir diye kara kara düşünürüm, Amaaan fincan xanim her şey biz kadınların elinden alınmış ve bir dizi ekranımız kalmış onuda elimizden sen alma demeyin. Bendeniz kimsenin televizyonunu haşa elinden almadım, kimsenin tavuğuna kış kış demedim, gerçekler acı gerçeğinden hareket ile derimki pembe dünyalardan çıkalmı renkli dünyalarımıza dönelim. ne dersiniz

Ha isterseniz bir örnek daha vereyim maşallah siz eğitici annelerde nasibini alan çocuklarımızı görmemezlikten gelemeyiz. Ekranlarda özelde bulunan çizgi filmler şiddete dayalı olmaktan çıkamıyor. Çocukların geceleyin rüyaları korkularla doluyor. Çocuklarımızın temiz dünyalarını kirletiyorlar. "amaaaa çocuk otur şuraya ekranın başına çizgi film başlamış, izle kör olasıca da, beni rahat bırak" diyenleriniz çok vallahi. Çocuğunuz çizgi film isterken benimde dizim var diyerek, çocukla çocuk olup kavga eden döven siz değilmisiniz ayol, vallahi de ben gö-

rüyorum. Sonra söylemedi, görmedim, duymadım, bilmiyorum demeyin. Bazen yaşamda o kadar ilginç olabiliyoruzki, ayol maşallah diyecek yok doğrusu. Örnek vermek gerekirse birgün bir çocuk ekrandaki pokemon gibi uçmak istemiş, o kadar çok büyülenmişki annesine "anne bende büyüyünce pokemon gibi uçmak istiyorum demiş. Anne ise "tamam bir gün zamanı gelir uçarsın" demiş. Çocuk günlerden bir gün cama çıkmış ve pokemon gibi uçmak isterken camdan atlamış, anne hawaaaar çekerek cama koşmuş, allah-tanki birinci katta oturmaktalmışmış-larmış da... Bu miratti seyredin seyretmesinende boş şeylerde izleyin demedik. Bendeniz olarak çocuklarımızın dünyalarını bu miratın kirletmesine

izin vermeyelim derim ha ne dersiniz. Son olarak sevgili fincanınıza sormak isterseniz ne yapmalı diiiiye. Bendeniz olarak biricik tecrübelerime dayanarak ve affınıza sığınarak derimki bu kadar küçük düşünecek varlıklar olmamalıyız. Pembe mempe dünyalar birer kandırmaca, geçelim top sahasına atalım topuda gitsin bu mirat pembe dünyalar. Dolu dolu yaşamak var iken, ayooooool yapmayında etmeyin, yazık etmeyelim çevremize, çocukluk hayallere ihanet etmeyelim. Bakın size tavsiyem öncelikle bu miratın başına geçipte boş boş oturacağınıza, pembe dünyalardan renkli ve dolu dolu dünyalarımıza dönelim.

Eleştiri ve önerileriniz varsa, bendenize yardım etmek isteyenler yazsın.

fıkra

Evlilik Yıldönümü

Karısı adama sinirli bir şekilde söyleniyordu :
- Kafanda futboldan başka birşey yok, futbol, futbol, futbol... Ne zaman evlendiğimizi bile hatırladığınızı sanmıyorum!..Adam sakın sakın cevap verdi :
- Tabii ki hatırlıyorum hayatım, Galatasaray in Neuchateli beş sıfır yendiği gündü.

Tren Bekliyorum

Kadın evinin yanında ki tren istasyonundan dolayı çok rahatsızdır. Çünkü ne zaman tren geçse yatak odasındaki dolap sallanmaya va takırdamaya başlamakta, bu da rahatsız edici bir ses çıkarmaktadır. Sonunda canına tak eder ve tamirci çağırır. Anlatır derdini tamirciye. Tamirci dışardan görünen tüm vidalarını sıkır. Ancak geçen trenle beraber dolap yine takırdamaya başlar.

Tamirci kadına :
- Birde içindeki vidaları kontrol edeyim, problem galiba onlarda" der ve dolabın içine girer. Daha sonra trenin bir dahaki geçişinde nerelerde problem çıkartacağını kontrol için dolabın içinde beklemeye başlar.

Tam bu sırada kadının kocası hışımla dalar eve. Arkadaşları telefon etmiş ve bir erkeğin evine girdiğini söylemiştir adama. Sinirli bir şekilde evi aramaya başlar. Önce yatağın altına bakar; daha sonra dolabın kapağını açar.

Evet adam oradadır, koca tüm siniriyle gözleri yerinden fırlamış olarak solumaktadır ve beklenen soruyu sorar :

- Ne arıyorsun sen burda?
Bizim Bahtsız ince bir sesle :
- Şimdi sana Tren bekliyorum deseem, inanmazsın...

Benim Kocam yapmaz

Uluslararası ölçekte bir kadın araştırmacı yapan sosyolog, dünyanın çeşitli ülkelerinde kadınlara bir soru sormuş.

Kocanız başka bir kadınla yakalarsanız ne yaparsınız???

Soruya ülkelere göre verilen yanıtlar ise şöyle olmuşt:

İsveçli : Neyimi beğenmediğini sorarım.
Rus : Evi terk ederim.
Fransız : Sesimi çıkarmam, sevgilime gider beni teselli etmesini isterim.

İtalyan : Kadını vururum.

İspanyol: Kocamı vururum.

Yunanlı : Her ikisini de vururum.

Türk : Benim kocam yapmaz!

•• İlginç Yasaklar ••

FLORIDA

- Kuaföre giden kadınların saç kurutma makinesindeyken uyumaları yasak.
- At hırsızlığının cezası idam.

ALASKA

- Uçaklardan geyik fotoğrafı çekmek yasak.
- Uyuyan bir ayıyı fotoğraf çekmek amacıyla uyandırmak yasak.
- Bir geyiği hareket halindeki bir uçaktan aşağı atmak yasak.
- Faribanks kentinde, bir geyiğe alkollü içki vermenin cezası hapis.

NEVADA

- Karayolun deveyle çıkmak yasak
- Size ait bir mekanda köpeğinize ateş açan birini anında asma hakkınız var.

Okuyucularımızdan mektuplar

Sevgili Newaya Jin

Başta newaya jin gazetemizde çalışanlarına başarılar dileyerek selamlıyorum. Az bir kadroyla çalışmasına göre daha iyi ayakta duracağına ve daha iyi yayın yapacağına inanıyorum. Adım adım yürüyerek büyüyecektir gazetemiz Newaya Jin.

Ben ilkokul mezunuyum ve evli iki çocuk annesiyim. Benim size yazmak istediğim konu aile içi şiddettir. Bir aneden bir babadan, oniki kardeşiz. Kalabalık bir aile içinde yirmi yaşına kadar azda olsa yoksulluğu yaşayarak mutlu bir ailede büyüdüm. On yedi yaşından, karşılıklı yaşadığım aşkla tanıştım. Arkadaşlığımız üç sene sürdü. Devam etmesini istediktede malesef ailem izin vermedi ve bitti. Bir sene içinde Almanyada yaşayan eşimle tanıştım. Size nasıl anlatsam bilemiyorum, bir nevi görücü usulüne benzeyen bir evlilik diyebilirim. İşte aile içi şiddet ve sorunlarının başladığı günler. Şunuda belirteyim ki, bazı görücü usulüyle evlenen ve mutlu evliliklerinde olduğunuda gözardı etmeyelim. Bizim evliliğimiz sorunlarla başladığı için sevgiye ve saygıya malesef kapılar açılmadı. Neyse kısa bir özetle eşimide anlatayım. Eşim akrabamdır. Öğretmen lisesini bitirmiş, 79/80 yılları arasında Almanyaya geliyor ve o zamandan beride Almanyada yaşıyor ve yılları devrimcilerin içinde yaşayarak geçmiş. Şuanda Başkan

APO yakalandığından beri biz Kürtlerin mücadelesinin içinde yaşıyor. Biz Aydın Demokrat devrimci yaşayan bir toplumda büyüdük, ama aile içi söz konusu olunca herşey değişiyor.

Ben eşim tarafından çok acılar çekerek yaşadım ve halende çekiyorum. Sürekli eşim diye yazıyorum size, ama şu an ayrılmış iki insanız ve suçların tek taraflı olmadığını biliyorum. Tabi ki birinin az, diğerinin çoktur. Sorunlarımızın nasıl başladığını size anlatacım; eşimle tanışıp konuştuğumda bir kız arkadaşının olduğunu ve şimdide bittiğini söylemişti. Malesef bir aylık izine geldiğinde evlendik. Herşeyin bittiğini söyleyen eşim, eski arkadaşından telefonlar gelmeye başlamıştı. Yirmi günlük beraberliğimizden sonra eşim Almanya'ya döndü. Altı ay sonra beş aylık hamile halimle bir Mayıs günü doksanikide bende Almanya'ya geldim. Geldiğimde halen ilişkilerinin daha devam ettiğini, tabiki bende kabul edersem beraber yaşayacağımızı söyledi sevgili eşim. Böyle bir şeyi kabul etmeyeceğimi ve bunun derhal son bulmasını söyledim. Herşeye rağmen bir buçuk iki sene kadar sürdü ve bitti. Sonra sevgili kaynımın sayesinde yine üç ve dörk senemide onların sayesinde sorunlar yaşayarak yaşadım. Bunları bitirdim. Derken bu sefer kıskançlık taslayan eşim,

başladı. Bütün bu sorunları yaşayan adam beni cahil geri zekalı hiç bir şey bilmeyen köylü kafalı görüp, küstahça kendini beğenerek aşağılamalarda bulunmayıda hiç ihmal etmedi. Ben iyi niyetim ve cahilliğimin kurbanı oldum. Buna cahillik deniyorsa tabiki. Ailemizden aldığımız eğitimlerin yanlış olduğunu düşünüyorum. Neymiş dişi kuş yuvayı yapar, kadındır çekmeye mecbur, hayır değil, ben sürekli değişir bir gün hatalarını anlar diye düşünmüştüm ama değil. Eşimin dışarıya karşı dört dörtlük olduğunu söyleyebilirim, ama aile içinde öyle olmadığını söyleyebilirim. Eğer dışarda devrimciyim hakları savunuyorum diyorsan, evde öyle olması gerekiyor diye düşünüyorum.

Bir insan evde devrimi yapmıyorsa eğer, dışarıya hiçbir şey veremeyeceği kanısındayım. Neyse bu sorunları çekmemin sebebi çocuklarım içindi. Hep anneleri ve babalarıyla yaşasınlar dedim. Ama bu düşüncem yanlış oldu ve çocuklarıma da kötü yansıdı. Bu duruma geldikten sonra evli kalmanın bir anlamı olmadığını düşündüm. Bundan sonraki aile içi mücadele çocuklarım içindir, dilerim başarıyorum. Bu sorunları anlatmamın sebebi: Sevgili Newayajin gazetemiz-

beni affederseniz oros-pulukla suçlamaya

de takip ettiğim kadar hep kadınların kendilerini nasıl geliştireceklerini, nasıl özgürleşeceğini ve eğitimiyle ilgili yazılar yazıyorsunuz.

Bu çok güzel bir şey ama sizde istediğim şey birde erkeklerimizin aile içinde eşine, çocuklarına, evinde nasıl mutlu bir aile olacaklarını ve davranacaklarını eğitimle ilgili bu konuda da yazılar yazarsanız çok iyi olur diye düşünüy-

yorum. Çünkü belki sizin sayenizde, bazı erkeklerimiz aile eğitimini alarak mutlu olurlar. Neyse sözüm aydın olanlara değil, kendini aydın görüpte hiç aydın düşünmeyenler içindir. Çünkü bir çok erkeklerimiz dışarda başka içerde başkalar hani, ata sözümüz varya, içi beni dışı alemi yakar, işte örnek size. Biliyorum ki benim konumumda birçok kadınınız var. Hani yukarda belirttiğim çok iyi niyetliliğimle beraber asi ve haksızlığada baş kaldıran karakter sahibiyim.

Eşimin bende kabul etmediği noktalarda bunlardı. Benim hiç birşey bilmediğimi söylüyorsa aslında o değil, gurunun yediremiyor. Eğer ezilmeseydim, sorunlar yaşamasaydım, o kadar asileşmezdim, bazen eziyetler, güzelliklere ve özgürlüklere götürüyormuş insanı.

Sizi tekrar selamlıyorum ve başarılar diliyorum. Bir sürü işinizin içinde beni dinlediğiniz için şimdiden teşekkür ederim.

Ruj Kadınlar Kahvesi

Diyarbakır'ın en işlek mekanlarının birinde kadınlar kahvehanesi işletilmekte.

Ruj Kadınlar Kahvesi 2 Nisan 2005'ten bu yana Diyarbakır'ın en işlek ve en merkezi semtlerinden biri olan Ofis'te hizmet veren 50 kişilik nezih, huzurlu bir mekanda hizmet vermekte.

Kuruluş amacının, günümüz ağır ve stresli şartları içerisinde, ev işinden, çocuk bakımından ve yoğun iş temposundan uzaklaşmak isteyen kadınlarımızın zaman zaman kendilerine de vakit ayırıp buraya gelerek dinlenebilmeleri ve hoşça vakit geçirmeleri olduğunu belirten Kahve işletmecisi, bu konuda kadınlardan olumlu tepki aldıklarını belirtmekte.

Burada kadınlarımıza verilen hizmet kapsamında; ev yemekleri, pasta, börek, çay,

kahve gibi çeşitli yiyecek ve içeceklerle birlikte iskambil, tavlama, satranç gibi oyunlar ve yine güncel takip etmek ve destekte sağlamak amacıyla günlük gazete, dergi, kitap, roman gibi imkanlarda sağlanmaktadır.

Kahve içerisinde ayrıca, çocukları ve bebekleri olan kadınlarda düşünülerekten bir odada çocukları için dizayn edilmiş. Annenin çocuğunu rahatlıkla emzirebilmesi, altını değiştirebilmesi, çocuğunu uyutup bırakabilmeside düşünülerekten bir oda hazırlanmış. Bunun yanında çalışan kadınların evlerine davet edecekleri konuklarına ikram etmek için sipariş olanağında sağlanmaktadır. Zaman zaman evleri müsait olmayan bayanlar misafirlerini Ruj'da da ağırlayabilmekte.

Böyle bir yerin işletilmesinin hiç de kolay olmadığını da altını çizen kadınlar, imkanlarının yetersizliğinden dolayı yeteri kadar reklam yapmadıklarını ve kadınlar için yapmayı planladıkları daha bir çok projeyi hayata geçiremediklerini de belirttikte.

Bu projeler içinde kadınlara uzman kişiler tarafından sağlık danışmanlığı, çocuk bakımı ve sağlığı, aile planlaması, öz bakım gibi bilinçlendirme çalışmalarının yanında takı, el sanatları gibi beceri kazandırma faaliyetleride bulunmaktadır. Kürt kadınlarının gelişimi açısından önem arzedecek bu faaliyetlerin uygulanması konusunda yapılacak işbirliğinin önemini belirten kadınlar, bu konuda verilecek destekleri beklemekte.

Haber Merkezi

Spor yapmak için doğru salon tercihi

Yaşamda kilo vermek için diyetin tek başına yeterli olmadığını ve mutlaka spor yapmamız gerektiğini artık hepimiz biliyoruz. Ancak yine de spora bir türlü vakit ayıramıyoruz. Spor yapmak için illa bir salona gitmeniz gerekmiyor elbette. Ancak salonda daha iyi motive olunmaktadır. Ancak salon seçimi yaparken olmazsa olmaz bazı kriterleri göz önünde bulundurarak karar vermelisiniz.

-Evinize ya da işyerinize yakın olsun. Öncelikle size en yakın mesafedeki spor salonunu keşfedin. Çünkü uzak mesafelerde oldumu çeşitli bahanelerle düzenli gitmemeye başlarız.

-Önceden bilgi edinin. Daha sonra herhangi bir ra-

hatsızlık yaşamamak için tanıdığınız çevrelerden spor yapacağınız yer hakkında bilgi edinin.

-Rahat bir yer olsun. Kendinizi temizlik ve güven anlamında en rahat hissedeceğiniz yeri seçin.

-Aletler: yapmak istediğiniz spor çeşidine uygun aletlerin bulunmasına dikkat edin.

-Çok kalabalık olmasın. Daha rahat edebilmek ve aletleri kullanırken sıra beklememek için kalabalık olmayan saatleri tercih edin.

Anadil Kültürünün Taşıyıcısı Bir Laz Kadını

Tutsak ve yasaklı dillerin bedelini daha gençlik yaşlarında karşılaştığı acı kayıplarla öğrenen Yazar Selma Koçiva, ana dili ve kültürüyle yaşayabilmenin mücadelesini kalemiyle akıttığı duygularında işliyor.

Laz Dili ve Kültürünün tanınıp gelişmesinde önemli katkıları olan Selma Koçiva "Ah Gidi Karadeniz" adlı kitabında 'Biz Lazlar kısaç altına alınmış bir halkız. Bölücü, bölgeci olma lüksümüz bile yoltur. Var olmakla yok olmak arasında bir gel git yaşıyoruz' diyor. Yazar Koçiva gerçeklerin peşinden giderken azınlık milliyetçisi olmakla suçlanmış, ama halkını inkar eden tarihe karşı muhalif duruşunda ısrar etmiş bir kadın. Bir kadın yazarın kaleminden dökülen bu eserlerin açığa çıkma hikayesiyle buluşturuyoruz sizleri.

• Yaşamda doğru bulmadığınız şeylere karşı muhalif duruşunuz ne zaman başladı?

Aslında çocuk yaşlarda bazı şeylere karşı çıktım. Geleneklerimize göre ben üç yaşındayken beşik kertmesi yapılmıştı ve 14 yaşında nişanlandım. Liseyi bitirebilmek için üç yıl ses etmedim sonra nişanı attım. Birşeylere karşı çıkmam orda başladı. 16 yaşında başörtüsünü takmayı red ettim. O zamanlar pantolon giymek bile başı başına bir mücadele sonucu elde edilen bir şeydi. 17 yaşlarında devrimci arkadaşlarla tanıştım. O gündür bu gündür muhalif duruşumuz devam ediyor.

• Düşüncelerinizde neyi savunuyordunuz?

1978'lerdeki öğrenci hareketinde hakim olan anti emper-

yalist cephe, anti faşist örgütlenme ve sosyalist düşünce idi. Temel esaslar; ezilenden yana olmak, kadınların ezilmesine, ulusların boyunduruk altında olmalarına karşı olmaktı. Sonra olaylarda yanımda bir arkadaşım vuruldu. Ortam çok gergindi, ailem o ortamdan uzaklaştırmak için Almanya'ya okumaya yolladı. Burada 30'lu yaşlarıma kadar siyaset içinde pek yer almadım.

'Laz Kültürü ve Diliyle ilgilenmemi azınlık milliyetçisi olarak değerlendirdiler'

• Kimlik ayarışınız nasıl başladı, kendi Laz Halkınızın Farkına nasıl vardınız?

Çocukluk, gençlik yıllarımda İstanbul'da hep Kürtlerin içindeydim. Laz gençleri Karadenizdeydiler; Fatsada, Ardaşende, Hopada. Kürt sorununu tartışma aşamalarında ben hep kendi halkımın durumunu düşündüm. Neden Lazca konuşuyoruz, nerden geldi?

Kendi dilimin yok olma sürecini tespit ettim. Almanca okurken Lazcanın farklı bir dil olduğunun farkına vardım.

Baskı, asimilasyon, ulusların kendi kaderini tayin hakkı gibi kavramlarla karşılaştıkça ben sürekli kendi halkımı düşünüyordum. 84'te bir Alman bilim adamıyla tanıştım. Bu kişi uzun zaman Lazistan'a gidip gelmiş, MİT'in soruşturmasına uğramış, Laz alfabesi üzerine çalışmış biriydi. Bu benim için bilinç sıçramasına

yol açan bir dönüm noktası oldu. 85 yıllarında sosyalist bir yapılanma olan Almanyadaki eski grubuma tavır takındım. Bu grup benim Laz kültürü ve diliyle ilgilenmemi azınlık milliyetçisi olarak değerlendiriyordu.

• Yeni grubunuzla beraber ne tür çalışmalar yaptınız?

Lazca 84'te latin alfabesine çevrildi. Üniversitelerden, Gürcistandan kaynaklar toplandı. 1930'larda Laz Komünistlerinin Gürcistanda bastırıldığı Kızıl Yıldız gazetesinin kopyası elime geçti. O yıllarda Gürcistanda Kültürel özerklik yaşanmış, Laz çocuklarına lazca ders verilmiş. Bu beni çok etkiledi.

epey bir hareketlenme oldu.

'Laz Gençleri Kendi Kültürlerine Yabancılaştırılmış'

• Bunları yaparken Türk Devletini dikkatini üzerinize çekiyormuydunuz? Sizin gibi muhalif kesimlere karşı hangi uygulamalar geliyordu?

Bize önce kayıtsız kaldı. Ama 95'te bir arkadaşımız trafik kazasında öldü. Bu arkadaş Alfabe çalışmasına bizzat destek vermişti. Hatta alfabeyi Fahri Lazoğlu diye onun adına yayınladık, ama ben bunun bir kaza olduğuna inanmadım. Ayrıca Özgür Politikada yayınlanan yazılarımdan oluşan 'Lazona' isimdeki kitabım 2002'de DGM de bölücülükten yargılandı. Fakat üzerimize fazla gelmediler, beraat ettim.

Ayrıca İnternet üzerinden Laz gençleriyle görüşüyoruz. Önce Türküm sonra Laz'ım diyor. Kendi kültürüne müthiş yabancılaştırılmış. Sistem bir şekilde gençleri örgütüyor, kendi insanını yaratıyor.

• Peki gelecekte kendi kültürlerine, kimliklerine sahip çıkabilecek bir laz potansiyeli var mı?

Tabi git gide iyiye gidiyor. Özellikle Kazım Koyuncunun tanınmasıyla gözlemlenen bir şey. Bir de artık Türkiye'deki insanlar da Lazcanın olduğunu biliyor. 20 yıllık süreçte Türkiye'de bir Laz halkının yaşadığını, kültürlerinin, eskiden kendi dinlerinin olduğu gerçeğini kabul ettirdik.. Ayrıca 'Bir Avuç Kadın' adlı kitabımda Laz kadınlarını ele aldım. Kadınlar anadili aktaran kültürün taşıyıcısı oluyorlar.

Suna Tunç/Almanya

ABONE FORMU

12 AYLIK

20 EURO

24 AYLIK

40 EURO

İsim: .....

Adres: .....

Telefon: .....

Banka Adı: .....

Hesap No: .....

TARİH:
YAPAN:

İMZA:

ABONE

NEWAYA JIN

Kempstraat 10 2572 GH
's-GRAVENHAGE
Nederland

Tel.: 0031 652152768
Fax: 0031 492516260

Banka ismi: Postbank
Hollanda İçi: 9522686
Hollanda Dışı:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeseyi kabul ediyorum

Selma Koçiva Kimdir?

1960 Rize-Adeşen doğumlu Koçiva 1987'de Dortmund Yüksek okulunda Sosyal pedagoji bölümünü bitirdi. 1984 yılında Parpali Dergisi yazı kurulunda yer aldı. 1987-88 yılında Dortmund Belediyesi yabancı kadınlar temsilciliğine seçildi. 1990 yılında pedagoğ olarak çalışmaya başladı. 1992 yılında kurulan Kaçkar Güney Kafkas Dilleri ve Kültürleri Derneği kurucularındandır. 1993-94 yılları arasında OĞNİ Dergisi yazı kurulunda yer aldı. 1997 yılında kurulan Lazebura -Laz Dilini ve kültürünü yaşatma Derneği başkanlığına seçildi. Dortmund ve çevresinde faaliyet gösteren Frauen Treffen Frauen grubu çalışmalarına katılmaktadır. Lazona, NenaMurunexi (şir Lazca), Ah Gidi Karadeniz (şir), Bir Avuç Kadın (Öykü) isimli toplam 6 kitabın yazarı.